

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Ob 250letnici krščanske zmage pred Dunajem.

Avstrijski katoličani so 250letnico rešitve Dunaja, ki so ga Turki oblegali z veliko premočjo, proslavili na naj-svečanejši način s katoliškim shodom, ki je trajal od 7. do 12. septembra. Zgodovinski dogodek 12. septembra 1683 je bil odločilne važnosti ne samo za Dunaj, glavno mesto takratne Avstrije, marveč za vse zapadno krščanstvo. Spomladi l. 1683 je turški sultan Muhamed IV. z veliko vojsko odrinil iz Jedrenja v Beograd, odkoder je poslal svojega velikega vezira Karo Mustfafa z 200.000 vojaki na Ogrsko in od tam proti Dunaju. Cesar Leopold I. (to je tisti cesar, ki je vladal Avstriji od leta 1658 do 1705 ter je dal hrvatska rodoljubna plemenitaša Petra Zrinskega in Franca Frankopana 30. aprila 1671 obglaviti v Dunajskem Novem mestu) se je umaknil v Pasov. Cesarski vrhovni poveljnik Karel Lotarinški je z veliko težavo spravil 14.000 vojakov na Dunaj, predno so se Turki 14. julija pojavili pred Dunajem ter ga oblegali skoro dva meseca.

Branilci Dunaja so se pod vodstvom Rudigerja Staremberškega in škofa Koloniča branili z največjim junaštvom. Odbili so vse turške napade. Dolgo pa ne bi mogli več vzdržati, ker so se njihove vrste jako razredčile in ker so boleznimi in glad začeli zelo razsajati med njimi in dunajskimi prebivalci. Rakete, ki so se 11. septembra s stolpa cerkve sv. Štefana dvignile v zrak, so napovedale, da proti mestu največja nevarnost ter da je skrajni čas, da pride pomoč. In je prišla. Slavni poljski kralj Jan Sobieski je prišel z 20.000 vojaki ter se pridružil cesarskemu poveljniku ter Bavarcem in Saksoncem, ki so tudi prišli Dunaju na pomoč. V jutru 12. septembra — bila je nedelja — je bila na hribu sv. Leopolda pred Dunajem sv. maša, ki jo je daroval slavni propovednik vojne proti Turkom kapucinski pater Marko Avianski. Ministriral je sam poljski kralj. Po sv. maši je imel kralj nagovor na svoje vojake, v katerem jih je bodril ter rekel: »Bitka, ki jo bomo danes vojevali, ne velja samo rešitvi Dunaja, marveč tudi ohranitvi Poljske in rešitvi vsega krščanstva.« Boj je bil krvav. Turki so se krčevito upirali. Njihovi napori pa so bili zaman. Ob 4. uri popoldne so Turki omagali ter počeli bežati. V neredu so zapustili tabor z ve-

likanskim plenom, ki je prišel v roke zmagovalcem. Kralj Jan Sobieski je bil predmet velikih časti. Vse je drvelo k njemu, generali, vojaki in meščani, poljubljali so mu roke, objemali noge ter vzklikali: »Naš dobri kralj! Naš rešitelj!«

Vzajemnost katoliških vladarjev ter njihovih hrabrih armad je rešila Dunaj in z njim, kakor je rekel poljski kralj, vse krščanstvo. Katoliški shod, ki se je vršil na Dunaju zadnje tri dni preteklega in prve tri dni tega tedna v proslavo te znamenite 250letnice, se je na duhovni način borił zoper iste

sovražnike, zoper katere so se s fizično (telesno) silo borili katoliški vladarji pod vodstvom poljskega kralja. To so sovražniki Kristusovega križa. Ne nosijo sicer širokih turških hlač s fesom ali turbanom na glavi, so moderno opravljeni. Duh pa, ki jih prešinja in podžiga, je isti: duh sovražstva zoper Kristusa in njegovo kraljestvo, zoper krščansko vero in katoliško Cerkev. Ta duh ogroža krščanski zapad, kakor ga je ogrožal pred 250 leti. Proti temu duhu je naperil svoje orožje dunajski katoliški shod. Proti temu duhu, ki preganja Kristusa iz javnega življenja, se vztrajno borijo vsi zavedni katoličani širom sveta, kojih zahteve so jedrnatopredeljene z vzklikom: »Kristus, vladar neba, bodi tudi kralj sveta!«

IZ RAZNIH DRŽAV

Na Madžarskem so pobirali letos davke v žitu. Finančni minister je izrazil zadovolje o izidu plačevanja davkov z žitom in je prejela država 500 meterskih stotov žita. Madžarska bo še izpopolnila način poravnania davkov z žitom.

Ostavka španske vlade. Dne 8. sept. je odstopila Azanova framasonska vlada. Azana je vladal s pomočjo socijalistov. Nalogo za sestavo nove vlade je prejel voditelj republikanske opozicije Lerroux. Ker je tudi Lerrouxova stranka preslaba, da bi se obdržala dalje časa na vladi, bo moral Lerroux v najkrajšem času razpustiti parlament ter razpisati volitve.

Iz Hitlerjeve Nemčije. Hitler se je udeležil vojaških manevrov, ki se vrše na Pruskem. Pri tej priliki je imel vojni minister general Blomberg na Hitlerja nagovor, v katereem je posebno naglasil, da vidi nemška armada v

Hitlerju svojega voditelja. Kakor je smatrala nekoč cesarja Viljema za svojega vrhovnega poveljnika in mu bila slepo pokorna, bo tudi Hitlerju. Nemška protestantska cerkev se je popolnoma podredila Hitlerju.

Nemirna Kuba. O predameriškem velikem otoku Kuba smo poročali, da je doživel v zadnjem času odstop prejšnjega predsednika pod pritiskom revolucije. Novi predsednik Carlo de Cespedes se je moral s svojo vlado umakniti novi revoluciji, ki je takoj sledila prvi. Nekaj dni ni bilo na Kubi nobene redne državne oblasti. Povsod so sčevali delavce na revolucijo, pred vsem v ladjedelnicah in na sladkornih plantajah. V nekaterih pokrajinah je zasedlo delavstvo več sladkornih tovarn. Celotno revolucionarno gibanje je bilo naperjeno proti ameriškim Združenim državam, ki izkoriščajo otok s pomočjo ameriških bankirjev. Dne 10. septembra je dobila Kuba zopet predsednika v osebi vseučilišnega profesorja dr. Ramona San Martin, ki je sestavil svojo vlado. Krog Kube je zbranih 30 edinic ameriške vojne mornarice.

PO SVETU KATOLIŠKEM

SVETOLETNA PROSLAVA V LJUTOMERSKI DEKANIJ.

Letošnjo 1900letnico našega odrešenja hoče tudi naša dekanija proslaviti, in sicer v dnevih od 14. do 17. septembra, ko obhaja sv. Cerkev kar tri skrivnostne dogodke, ki se nanašajo vsi na sv. križ Kristusov, namreč povišanje

sv. križa, Žalostno Mater pod križem in rane sv. Frančiška, katere si je ta svetnik izprosil od križanega Zveličarja. Po škofijskih naročilih bo prve tri dneve vsaka župnija zase izvršila vse predpisane pobožnosti, v nedeljo pa poromajo vse župnije za sklep k dekanjski cerkvi sv. Križa, kjer bo križevski rojak g. prelat dr. Mat. Slavič, rektor ljubljanske univerze, oznanjal besedo božjo in opravil slovesno sv. mašo. Popoldne bo pridigoval salezijanski ravnatelj g. dr. Franc Volčič, nato

se bo razvrstila sklepna procesija vseh udeležencev z Najsvetejšim v sredini in zaključila s petimi litanijami in blagoslovom v cerkvi. Glede petja je predpoldan v načrtu skupno petje sosednih in domačega pevskega zbora pod vodstvom g. abit. Miheliča, popoldne pa ljudsko petje.

Veličasten evharistični kongres v Prekmurju. S tridnevnicjo od 4. do 8. septembra so se pripravljale župnije dolnjelendavske dekanije na evharistični kongres, ki se je vršil na zadnji Marijin praznik v Turnišču. Med tridnevnicjo je bilo po vseh župnijah po dekaniji podeljenih 20.000 obhajil. Prevzvišeni škof dr. Ivan Tomažič je bil od Prekmurcev slovesno sprejet dne 7. septembra popoldne. Po sprejemu, katerega se je udeležilo 5000 ljudi, se je podal vladika v cerkev, kjer je bila pridiga in slovesne litanije. Slovesne škofove službe božje ob 10. uri na praznik se je udeležilo 20.000 vernikov pod vodstvom svojih dušnih pastirjev. Po sv. daritvi je bila procesija z Najsvetejšim. Pred monštranco, katero je nosil vladika, je korakalo 5000 mož ter fantov, nad 1000 članov in članic Marijinih družb, za Najsvetejšim pa nepregledna množica žen ter deklet. Računajo, da se je udeležilo slovesnega obhoda 15 tisoč oseb. Po procesiji je bila posvetitev presv. Srcu in slovesnost je zaključil prevzvišeni s podelitvijo blagoslova z Najsvetejšim. Kako veličastna in mogočna je bila prekmurska manifestacija za Kristusa Kralja, je razvidno iz besed prevzvišenega, ki je rekel: »To je najveličastnejša evharistična prireditel, kar smo jih imeli v škofiji zadnja leta.«

Sv. Oče o katoliških časnikih. Med romanji, ki so se v obilnem številu vršila v letošnjem svetem letu v Rim, je eno najbolj zanimivih romanje katoliških časnikarjev. Udeležili so se ga zastopniki katoliškega tiska iz vseh delov sveta. Organizirala je to romanje mednarodna zveza katoliških časnikarjev, ki ima svoj sedež v Parizu. Romanju so prisostvovali odposlanci najuglednejših katoliških svetovnih listov, njim na čelu glavna urednika pariškega lista »La Croix« (Križ) in vatikanskega glasila »Osservatore Romano«. Sv. Oče je sprejel katoliške časnikarje v posebni, jako svečani avdienci. V prisrčnem nagovoru, ki ga je imel, je Sv. Oče poudaril velik pomen katoliškega časopisja. Dober časnik je orodje za pouk in orožje za obrambo resnice in pravice. Katoliška Cerkev danes brez katoliških časnikov ne more prospevati. S časniki napadajo sovražniki vero in Cerkev, s časniki se mora vršiti obramba. Delo katoliškega časnikarja je pravo apostolsko delo, njegova služba je vprav viteška služba, posvečena razširjenju in obrambi tiste resnice, ki je prišla iz nebes in ki je v njej zajamčena svoboda posameznikov in držav.

Mislijo na otroke. Socialna demokracija v Avstriji se trudi na vso moč, da bi pridobila duše otrok. Veliki so požadavni njeni napori zlasti med velikomestno mladino na Dunaju. Socialisti dobro vedo, da se človek, ki je v mladih letih prišel v kremplje cerkvi in veri sovražnega marksizma, iz teh krempljev nikdar ali prav težko reši. Katoličani ne gledajo križemrok tega početja cerkvenih sovražnikov. Z veliko skrbjo in prizadevnostjo se zanimajo za mladino, da jo rešijo zank, ki so ji nastavljene. Sredstva, ki se jih poslužujejo, so povse moderna: tisek in živa beseda. Po vseh dunajskih cerkvah se deli in razpečava poseben list za otroke. Ker ima živa beseda prav mogočen vpliv na mlado dušo, zadnji čas prirejajo posebne misijone za otroke. Uspehi teh misijonov so izredni: mnogoteri stariš je na ta način preko svojih otrok našel pot nazaj v vero in katoliško cerkev. Najbolj ganljivi prizori se dogajajo, ko zvonijo takozvani spokorniški zvon, ki opominja otroke, da molijo za spreobrnitev brezbožnikov. Središče misijonov za otroke je presveta Evharistija in najsvečanejši trenutek je procesija z Najsvetejšim. Tako se na Dunaju rešuje mladina.

Dijaki in šolarji že vedo

da dobijo šolske potrebščine in knjige po najugodnejših cenah v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta 5 Aleksandrova cesta 6 Kralja Petra trg 4

Letos pa še posebno

bodo kupovali v naših prodajalnah, ko bodo izvedeli nekaj, česar tu še ne moremo povedati. Zahtevajo naj po 1. septembru v naših prodajalnah naša navodila in ne bo jim žal!

listi dobro vedo, da se človek, ki je v mladih letih prišel v kremplje cerkvi in veri sovražnega marksizma, iz teh krempljev nikdar ali prav težko reši. Katoličani ne gledajo križemrok tega početja cerkvenih sovražnikov. Z veliko skrbjo in prizadevnostjo se zanimajo za mladino, da jo rešijo zank, ki so ji nastavljene. Sredstva, ki se jih poslužujejo, so povse moderna: tisek in živa beseda. Po vseh dunajskih cerkvah se deli in razpečava poseben list za otroke. Ker ima živa beseda prav mogočen vpliv na mlado dušo, zadnji čas prirejajo posebne misijone za otroke. Uspehi teh misijonov so izredni: mnogoteri stariš je na ta način preko svojih otrok našel pot nazaj v vero in katoliško cerkev. Najbolj ganljivi prizori se dogajajo, ko zvonijo takozvani spokorniški zvon, ki opominja otroke, da molijo za spreobrnitev brezbožnikov. Središče misijonov za otroke je presveta Evharistija in najsvečanejši trenutek je procesija z Najsvetejšim. Tako se na Dunaju rešuje mladina.

Španski katoličani na delu. Pritisk, ki ga vršijo španski svobodomislec in socialisti na katoliško Cerkev, je izzval jak odpor na katoliški strani. Ta odpor se kajpada vrši popolnoma v mejah zakona. Kolikor daje zakon obrambne možnosti, jo katoličani izrabljajo do skrajnosti. Odpor katoličanov pa se tudi vrši v drugi smeri: v delu. Kar se je prej puščalo v nemar, to se sedaj izvršuje s tem večjo vneto. Pouku in izobraževanju širokih ljudskih množic poklanjajo posebno pozornost. Tej svrhi služi socialni teden, ki se ta mesec vrši v Madridu. Nekdaj so takšni tedni se redno vršili na Španskem, od 1. 1912 pa so prenehali. Razmere, v katere je prišel španski katolicizem, so voditelje Katoliške akcije nagnile k temu, da so to velevažno ustanovo obnovili še v večjem obsegu. Predmet predavanj na tem tednu bo: »Moralna, socialna in gospodarska kriza na svetu.« Ta predmet se bo od najboljših strokovnjakov obravnaval na 17 konferencah. Poleg tega bodo vsak večer na več krajih Madrida socialna predavanja za nižje sloje. Prireditelji so tudi delavcem oskrbeli možnost, da se udeležijo socialnega tedna. Za 50 delavcev so zasigurana brezplačna mesta

in poleg tega dobijo odškodnino za odpad plače. Na ta način bo 50 delavskim voditeljem omogočeno, da dobijo pouk v najvažnejših socialnih vprašanjih.

Volitve v Delavsko zbornico.

Z zakonom z dne 28. februarja 1922 so bile med drugimi določbami za zaščito delavstva ustanovljene tudi Delavske zbornice. Naloga teh zbornic je, varovati gospodarske, socialne in kulturne koristi vseh delavcev v svojem območju. Zakon o tem navaja sledeče:

1. Podajajo poročila, mnenja in predloge pristojnim državnim in samoupravnim organom o ureditvi delovnih razmer med delodajalci in delavci in o vprašanjih delavskega zavarovanja, delovnih trgov, delavskih stanovanj, socialne higiene, delavske prehrane, prosvete in o vseh ostalih vprašanjih, ki se direktno ali indirektno dotikajo interesov delavcev in nameščencev;
2. stremijo za tem, da država in samoupravna oblastva pravilno izvršujejo veljavne zakone in navedbe, ki se tičejo interesov delavcev in nameščencev, in da po potrebi pošiljajo potrebne vloge pristojnim oblastvom;
3. dajejo mnenja o ustanavljanju in organizaciji javnih naprav za pospeševanje obrta, trgovine in prometa, kolikor se dotika interesov delavstva in nameščencev;
4. Posredujejo pri sklepanju kolektivnih pogodb, kakor tudi pri poravnavanju sporov med delavci in nameščenci (mesečarji) na eni in delodajalci na drugi strani, ako to zažele prizadete stranke ali pristojna državna oblastva;
5. vodijo statistiko in zbirajo podatke o tekočih vprašanjih, ki se tičejo delavcev in nameščencev, nadalje podajajo poročila o svojem delovanju ministrstvu za socialno politiko;
6. zbirajo in hranijo delovne pogodbe, ki so se sklenile v njih območju;
7. vodijo evidenco o delavskih in strokovnih organizacijah, vzdržujejo stalno zvezo z njimi ter vplivajo na smer njih delovanja;
8. posredujejo in intervenirajo direktno pri vseh državnih uradih, napravah in delodajalcih, kadarkoli to zahtevajo interesi delavcev in nameščencev;
9. ustanavljajo in organizirajo naprave po lastni inicijativi za pospeševanje ekonomskega, socialnega in kulturnega položaja delavcev in nameščencev.

Proti zobnemu kamnju

SARGOV KALODONT

Državna oblastva morajo vse zakonske narčne, uredbe in naredbe, ki se direktno ali indirektno dotikajo delavcev ali nameščencev, pošiljati delavskim zbornicam v izjavo, preden se uzakonijo.

Iz tega je razvidno, da se preko Delavskih zbornic od strani oblasti ne more izdati nobena uredba ali naredba, ki se na kakršenkoli način dotika interesov delavstva. Zato je s tem dana možnost Delavskim zbornicam, da morejo te varovati delavstvo pred odredbami oblastnih organov, katere bi mogle biti v škodo delavstva.

Z ozirom na velike važnosti te delavske ustanove ni nič manj važno, kakšne zastopnike ima delavstvo v tej ustanovi.

Kakor do sedaj, velja zastopstvo v Delavski zbornici, voljeno iz delavskih strokovnih organizacij, tudi v bodoče. Volitve za novo zastopstvo bodo dne 8. oktobra, za katere obeta biti živahen boj. V pošteve pridejo samo tri

delavske organizacije: 1. Jugoslovanska strokovna zveza, kot predstavica krščanskih delavcev; 2. Strokovna komisija, kot organizacija socialno demokratičnih delavcev; in tretjič Narodno strokovna zveza, kot predstavica takozvanih naprednih delavcev.

Naloga vsega krščansko mislečega slovenskega delavstva in njegovih prijateljev je, da z vso svojo močjo pripomorejo, da bo izšla lista Jugoslovanske strokovne zveze iz teh volitev kar najbolj častno. S tem se more najboljše pripomoči k boljšemu socialnemu delovanju in do zmage gospodarsko socialističnega dela v smislu Leona XIII. in Pija XI.

Vse podrobnosti in navodila slede v prihodnji številki našega lista. Vse informacije dobite tudi pri Jugoslovanski strokovni zvezi, ekspozitura Maribor, Sedna ulica 9/III, na katero se lahko obračate pisмено v vseh slučajih. Tam se nahaja tudi okrožni volilni odbor Jugoslovanske strokovne zveze.

telefonsko zvezo z vsemi francoskimi kraji.

Gospodarsko poslopje pogorelo. Dne 7. septembra, malo pred eno ponoči je nastal ogenj v gospodarskem poslopiju posestnika in gostilničarja g. Lenasija v bližini postaje na Grobelnem. Plameni so kmalu objeli vse poslopje. V veliki nevarnosti sta bila tudi hiša in drvarnica, ki stojita komaj tri metre od gospodarskega poslopja. Da nista pogoreli tudi ti dve poslopji, je zasluga gasilcev iz Št. Vida, ki so kmalu prispeli na kraj požara in obvarovali hišo in drvarnico, dočim je gospodarsko poslopje pogorelo do tal.

Po vzgledu Amerike. Amerikanci in v Evropi tudi Nemci so mojstri v izrednostih, kar se tiče potovanja okrog po svetu. Ameriška razvada se je očitno oprijela tudi Celjanov, kot nam pričajo naslednji vzgledi: V nedeljo 3. t. m. dopoldne sta se podala 35letni F. Vergles in 25letni Franc Puhlin, slikarska pomočnika pri g. Grudniku pri Celju, na dveh slikarskih lestvah na pot iz Celja v Beograd (642 km), da prekosita svetovni rekord. Težavno potovanje sta pričela pri kapucinskem mostu v Celju. V pondeljek sta prispela v Tremerje, v torek pa sta krenila proti Laškemu. Sedaj sta sklenila tudi brezposelni tovarniški kovač Rud. Kovač in brezposelni pekovski pomočnik Franc Kuhar iz Celja, da postavita svetovni rekord v hoji na bergljah. Prepotovati hočeta istotako progo Celje-Beograd na 4 m visokih bergljah. Na pot se bosta podala v nedeljo dne 15. oktobra ob 11. uri izpred gostilne »Na škarpki« na Bregu pri Celju. Rudolf Kovač se je že letos v februarju proslavil s plavanjem v ledeno mrzli Savinji, v začetku julija pa je v kavarni »Evro-

pi« potolkel svetovni rekord v vztrajnem igranju na brač ter igral 105 ur. V začetku oktobra hoče ta rekord zvišati v Ljubljani na 110 ur.

Smrtna žrtev motornega kolesa. Na Malo Gospojnico se je vračal 30letni trgovski potnik Josip Koštomaj iz Polul pri Celju na motornem kolesu iz Petrovč v Celje. Nasproti mu je privozil kmečki voz, v katerega je zadel Koštomaj s tako silo, da mu je udarec prebil prsni koš in ranil srce. Koštomaj je izdahnil na licu mesta. Na vozu se je zlomilo samo oje. Koštomaj zapušča ženo s štirimi otročiji.

Vsled padca s poda umrl. Dne 3. sept. je padel na Teharju pri Celju v noči s poda na tla 24letni dninar Ivan Cajhen. Po prepeljavi v celjsko bolnico je umrl vsled krvavitve v možganih dne 8. septembra.

Stolpna ura v velikosti budilke. — 75letni urarski mojster Marko Borušal v Trbovljah je izdelal stolpno uro v velikosti budilke. Ura kaže dneve, tedne in mesece.

Smrtno se je zastrupil z ocetovo kislino v Zagorju ob Savi 41letni rudniški ključavničar Franc Koritnik.

Smrtna nesreča z lovsko puško. 30letni lovski čuvaj Alojzij Rihtariš iz Bukovice pri Škofji Loki je dne 7. sept. z nabito puško miril domačega psa. Čuvaj je odrival psa v hišico s kopitom in sta bili cevi puške obrnjeni proti njemu. Eden naboj se je sprožil in zadel Rihtariša tako v trebuh, da je po prenosu v hišo izdahnil.

Požar pri Bledu. Tesarskemu mojstru Valentinu Kristanu je pogorela do tal velika tesarska delavnica, katero je posedal na cesti, ki pelje na Ribno in na Selo pri Bledu. Ogenj je izbruhnil v noči od 4. na 5. septembra.

Huda kolesarska nesreča. Jan. Rehberger iz Primskovega pri Kranju se je peljal dne 8. septembra na kolesu po klanecu v Podbrežju. Na sredini klanca mu je odnesel veter klobuk, kolesar je prehitro zaustavil kolo in ga je vrglo v globok jarek, kjer je obležal nezavesten. V ljubljanski bolnici so ugotovili, da si je pretresel možgane in mu je počila lobanja.

Tat je odnesel dne 7. septembra iz trgovine Ahačič in Šifrer v Kranju 8000 Din. Sumijo, da se je lopov skril v skladišče in se iztihotapil, ko so zopet odprli trgovino.

Pohotnež umoril pet deklet. V bližini Niša je bila umorjena od pohotneža 16letna slovenska služkinja Agata Fileš iz Cirkovljan v Medjimurju. Neznane je hotel deklino posiliti, ker se mu ni udala, jo je sunil z nožem v srce. Skoro istočasno so našli pet žrtev istega nasilneža ob bregu reke Ni-

NOVICE

Novi prošt ljubljanski. Sv. oče Pij XI. je imenoval g. stolnega dekana in generalnega vikarja Ignacija Nadraha za prošta ljubljanskega stolnega kapitlja.

Občutna požarna nesreča. Mariborskemu lesnemu trgovcu in veleposestniku Adolfu Jurci je upepelil požar na Vurmatu pri Sv. Ožbaltu ob Dravi dve veliki gospodarski poslopji s premičnimi vred. Škoda znaša 100.000 Din. Domačemu trgovcu Lorbeku gre zasluga, da je omejil požar, sicer bi bile zgorle še druge hiše z elektrarno in žago.

Vlomilec v župnišče obsojen. Svojčas smo poročali o vlomu v župnišče pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji. Vlomilec, 39letni Franc Mlakar, je napravil g. župniku škode za 4010 Din. Dne 7. septembra je bil 20krat predkaznovani Mlakar v Mariboru obsojen radi šentlenarškega vloma na 4 leta.

Viničarja okradel. Dne 5. septembra predpoldne je bilo vlomljeno v stanovanje viničarja Marka Antoliča na Kozjaku. Neznane je odnesel iz nasilno odprtega kovčeka viničarjeve prihranke v znesku 3500 Din.

Pojasnilo. Zadnjič smo poročali med poslednjimi vestmi, da je bil zaboden smrtno s koso banovinski cestar Anton Gole iz Šikol pri Pragerskem. Goleta ni zabodel Štefan Paurman, kateremu je bil celo prvotno namenjen smrtonosen zamahljaj s koso, ampak 19letni Alojzij Maršič iz Podove, ki je bil takoj po krvavem dejanju aretiran.

Ptuj v telefonski zvezi s Francijo. — S 5. septembrom je dobilo mesto Ptuj

šave. Kmalu po zločinu je uspelo niški policiji, da je izsledila nasilneža v osebi Bogdana Vidanoviča, železniškega strojevodje. Aretirani je strašna dejanja tudi priznal.

Dolgoletni angleški zunanji minister umrl. Dne 6. septembra je umrl na svojem posestvu Fallodon na Northumberškem dolgoletni angleški zunanji minister Edvard Grey.

Strahovit orkan (vihar) je pustošil dne 6. septembra po pokrajini Teksas v Združenih državah Severne Amerike. Materijalna škoda gre v težke milijone dolarjev. Saj cenijo samo uničeno žetev citron na 12 milijonov dolarjev. Smrtnih žrtev je do 50, ranjenih pa 1500.

Rusi so se podali v izredne zračne višine ali v takozvano stratosfero. — Sovjetska vlada je pripravila velik polet v stratosfero. Vse priprave za polet je vodil vseučiliščni profesor Prokofev, ki je izjavil, da je pripravil ta polet po nalogu načelnika vojnega letalstva iz ruskega materiala. Kabina je izdelal Aleksnins. Balon je izdelan v Rusiji iz ruskega materiala. Kabina je izdelana iz aluminija ter je opremljena z vsemi najmodernejšimi instrumenti za znanstveno raziskovanje stratosfere. S tem poletom nameravajo Rusi doseči višino 20.000 metrov in upajo, da se jim bo to radi velike dovršenosti balona tudi posrečilo. Dvig se je izvršil dne 7. t. m. v Moskvi.

350 let je minilo, odkar je bil rojen 24. septembra 1583 sloviti cesarski vojskovodja v 30letni vojni Albrecht pl. Wallenstein.

Smrt iraškega kralja. V našem listu smo poročali, kako so zagrešili pred kratkem divjaški Kurdi strašen pokolj med kristjani v Iraku v osrednji Aziji. Irak je samostojno kraljestvo in ga je vladal kralj Fejsal. Iraški kralj se je mudil zadnje dni v Bernu v Švici v svrhu zdravljenja. Dne 7. septembra je zadela Fejsala srčna kap. Truplo so balzamirali in so ga prepeljali na angleški bojni ladji do Haife, odkoder so ga odpremili z letalom v Bagdad, kjer se je vršil svečan pogreb. —

Turki oblegajo Dunaj leta 1683. Letos so obhajali na Dunaju 250letnico zmage nad Turki in rešitve krščanskega zapada.

Naslednik kralja Fejsala na iraškem prestolu je pokojnikov sin emir Gazi, ki je star 21 let in je že zasedel prestol.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, zopet odprt. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmernе. Vodja primarij dr. Černič. 867

Denarja manjka! Jesen prihaja in Vi rabite raznovrstno oblačilo za Vas in za Vaše otroke. Zato Vam svetujemo in toplo priporočamo manufakturno trgovino Anton Brumec v Celju, Kralja Petra cesta 13. Ta tvrdka Vam nudi vse manufakturno blago pri najboljših kakovosti po tako izredno nizkih cenah, da boste v bodoče to trgovino Vašim znancem sami najtopleje priporočali. Zato si dobro zapomnite naslov. 956

Občinski zakon mora vsakdo poznati, kdor hoče voditi kako skupino pri občinskih volitvah. Zato si ga pravočasno naročite, stane: broširan 8 Din, vezan 15 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Ali si že obnovil naročnino?

50letnica — brez primere v zgodovini.

Izbruh ognjenika Krakatau! Ko je raznesel to vest brzjav dne 26. avgusta 1883 po svetu, je prestrašilo grozno poročilo vse narode. Skoraj neverjetno se je glasilo, da bi bilo postalo žrtev lave in dima iz žrela ognjenika Krakatau

50.000 oseb.

Toliko ljudi je bilo ob življenje zaradi oženega leta pa oživlja vedno na novo, vznemirja prebivalstvo s silovitimi potresi, raznašajoč lavo in kameenje do obale spodnje-indijskih otokov Java in Sumatra. Dne 14. avgusta 1930 so beležili zadnji izbruh, pri katerem je pognalo iz žrela v zrak 1 km široki vodni steber

2000 m visoko.

Ognjenik Krakatau se je nahajal na otoku v takozvani Sunda morski ožini

Mussolini podpisuje v Rimu s sovjetsko Rusijo pogodbo o nenapadanju.

med otokoma Java in Sumatra, na katerem sta bila do leta 1883 dva ognjenika. Že maja leta 1680 in leta 1684 sporoča kronika dva silovita izbruha, ki sta bila zaključena malodane s tolikimi žrtvami kakor pred 50 leti. Še le leta 1883 so zopet opazili močnejša bruhanja. V noči od 26. na 26. avgust pa je došlo do onega groznega izbruha, ki je osamljen v zgodovini. Oba vulkana sta pričela ob polnoči delovati s tako silovitostjo, da se je odtrgala

polovica otoka

in izginila pod morjem. Radi pogreznjenja se je dvignil iz morja 40 m visoki val, katerega so čutili po otokih Java, Sumatra, do Japonske, Avstralije in Južne Amerike. Nepopisno ogromne množine ognjeniškega prahu so bile pograne v zračne višine, so obkroževale cele mesece zemeljsko oblo in zatemnjevale sonce. Pepel je padal na zemljo v obsegu 1000 kvadratnih kilometrov.

70 m visoka plast pepela

je pokrila ostanek otoka. Ob vsaki strani pogreznjenega otoka sta se prikazala iznad morja dva manjša otoka, ki sta pa čez par mesecev zopet zgini. Grmenje iz ognjenika so slišali po Filipinskih otokih, po celi Avstraliji in na otoku Madagaskarju ob vzhodni Afriki. Potres je občutil celi svet.

Danes je vzcvetel ostanek otoka, ki se je skrčil vsled izbruha od 30 na 10 kvadratnih km, na površju pepela & zelo bujni rasti in rodovitnosti.

Holandska Indija, h kateri spada ognjenik Krakatau z otoki Java in Sumatra, je najbolj vulkanska pokrajina na svetu. Na celotnem Sunda-otočju je nad 100 delujočih ognjenikov, kojih izbruhi so zahtevali tudi v najnovejši dobi na tisoče človeških žrtev. Radi izbruha vulkana Kleot na otoku Java je žrtvovalo leta 1919 življenje 6 tisoč ljudi. Holandska vlada je uvedla ponovne

potresne opazovalnice

za ognjenika Krakatau in Kleot, ki vzdržujejo 30 opazovališč na celotnem otočju. Opazovalne postaje so celo v žrelih. Opazovalci so opremljeni z maskami proti strupenim plinom in so spremljani od psov, ki hitreje začutijo

bližajoče se nevarnosti nego človek. Z merjenjem vročine, s preiskovanjem izmetanega kamenja in z vrtnanjem skušajo opazovalci vnaprej napovedati izbruhe in svariijo pravočasno prebivalstvo, da se umakne iz bližine ognjenikov.

Jezernik Baltazar, Št. Ilj pri Velenju.

Ob stražnih ognjih.

Često se naši spomini vračajo nazaj v preteklost, v ono dobo, ko so oholi tujci našo rodno zemljo napadali z mečem, si s silo prisvajali imetje naših prednikov, rušili njih domove, starejše ljudi pobijali, mladino pa vlačili v sužnost. Z velikim naporom so si naši dedje iz pragozdov delali njive, senožeti in vinograde, da bi se pošteno preživljali, da bi jim ne trebalo ropati tuje lastnine, ampak da bi mirno pasli svoje črede po svojem. Tujci so se pa žal premnogokrat ravnali po geslu: sila ustvarja pravico.

Tam daleč na jugu onkraj Soče je domoval Slovenec in gori proti severu — tam, kjer teče bistra Zila — je zapustil spomenike kot je vojvodski prestol pri Gospej Sveti, nem glasnik naše preteklosti, in tam v ravninah blizu Donave je stavil cerkve svojemu Bogu. — Ko sem za časa svetovne vojne blodil tam okoli Vidma, sedaj Udine, sem se srečal s 95 let staro ženo. Spoznala je mojo govorico in me vprašala: Odkod si ti, moj brat? Razložil sem ji, da je moja domovina daleč. Govorila mi je besede, koje sem si zapisal v svoj dnevnik in jih objavljam tukaj, da naj bodo njej v časten spomin in v vspodbudo vsaki slovenski materi. »Ko sem bila še jaz dete«, je rekla, »me je mamica učila moliti, govoriti slovensko.

Slovenska pesem se je pela po tej ravnini, pa vse to je minilo. Moji sovrstniki že spijo v Bogu, jaz se pa čutim osamelo. Nov rod je zrastel, slovenska beseda je zamrla na njih ustih, zdi se mi, da sem tuja med svojimi. Solza je zapolzela po njenih usajih licih, zabolelo me je pri srcu, domotožje sem občutil. Mislil sem na svojo domovino, zapuščeno, utrujeno, sinovi njeni pa so razkropljeni širomsvet. Pogled sem uprl tja proti rojstni krajini, daleč tam v ozadju sem videl Krn, bližje S. Goro, Oslavijo, Sv. Gabrijel, vse izorano ne od našega pluga, ampak od topovskega ognja. In vse izgorelo, ovenelo, brez življenja, čeravno je bil takrat majnik.

V prejšnjih časih, ko je bila ogrožena domačija prednamcev, so na naših gorah zagoreli stražni ognji, ob njih so stražili stražarji, zvesti, nepodkupljivi, ki so se zavedali dolžnosti, katera jim je bila poverjena. Zgodovina nam pravi, da je naš narod, če ga je zdramil odsev stražnih ognjev, neustrašeno branil svoje najdražje, svojo posest in svojo pravico. Bili so to časi velikega gorja. Po naših gričih so stali gradovi tujcev, tuji valpeti so vihteli biče po telesih naših dedov. A vse to je minilo, narod je ostal zdrav v jedru in silen v odpornosti. Ko so se meje držav nekoliko ustalile, so se tujci pričeli posluževati drugih metod. Vsiljevati so priževati drugih metod. Vsiljevati so priževati, misleč, da s tem omamijo naše ljudi, jih odtujijo domači govori in veri. Tudi takrat so bili težki časi za slovensko domovino. Ko je val ponemčevanja, okrepljen s kapitalističnim liberalizmom in prepojen s prenapetimi nacionalnimi vzorci, ogrožal najhuje

Ako bi se pričel taliti led ob obeh tečajih.

Če bi se dvignila povprečna toplota na zemlji za okrog 3 stopinje, bi povzročil ta dvig svetovno poplavo. Led ob severnem in južnem tečaju zadržuje ogromne količine vode, ki bi se pri talenju razlila v svetovna morja. Vzemimo, da znaša led ob južnem tečaju 13.760.000 kub. km in ob Grönlandiji ali ob severnem tečaju 2.920.000 k. km, kar da skupno svoto celotnega ohledenelega stanja 16 mil. 680 tisoč kub. km. Voda iz tega ledu bi dvignila navadno vodno stanje v obsegu 357 milijonov morskih kv. km za 50 m.

Pavel Keller:

6. nadaljevanje.

„Hubert“

Roman iz gozdov.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Tim je stresel svoje drobne pesti.

»Ta capin — ta prostaški podlež — mora v ječo. Prosim vas, milostljivi gospod, pomagajte mi!«

In opotekel se je v hišo.

O seveda, pomagal ti že bom, ljubi Tim! Ko si se spočetka preveč grdo ustil, sem ti že danes opoldne hotel pomagati čez hribe in doline; ker pa si bil sedaj tepen od druge strani, sem zadovoljen in bom poskušal, da tvojo ponižano dušo zopet dvignem.

Tisti dan opoldne sem opazoval z okna še eno lopovščino. Oba psa, pudelna Bimsa in dakelna Bamsa, skupno krmijo opoldne na dvorišču. Točno ob 12. pride Padovka z veliko skle-

do, v kateri je zmečkan krompir z omako, vsakovrstni ostanki mesa in debele kože. Ta obed naj bi si psa delila.

Danes je sončno vreme. V bleščečem sončnem svitu ležita psa na kamenitih opločnicah, kjer ni snega in ki vodijo do hišnih vrat. Pudel Bims je še čisto mlad — komaj tri četrt leta je star — toda dakel Bams je že v življenju izkušen možakar, ki ima gotovo že svoja tri leta na grbi.

Ko je torej naša ura začela z globokim glasom naznanjati opoldansko uro, se je dakel naenkrat pognal kvišku, zdirjal proti dvoriščnim vratom in strahotno začel lajati, četudi se pri vratih nobena živa stvar ni zgenila. Mladi neumnež pudel pa, ki je pač mislil, bogve kaj se je zgodilo pri vratih, je kakor klopčič zletel za njim in z okodranim smrčkom zalajal kakor divji. V svoji mladi neumnosti je pihal in pihal v vrata še, ko se je dakel že davno priplazil nazaj. In kako se je plazil ničvrednež! Zavite oči so dajale njegovemu podolgovatemu gobcu res nekaj sleparskega.

naše pokrajine, je Vsevečni dal Slovencem — Slomška. On je zastavil vso veličino svojega duha za svoj tlačeni rod, da mu ohrani jezik in vero. Slomšek nam je dal slovensko knjigo, ki naj vedno spremlja naš rod, ga čuva prevar in zmot. Vzgojil je nebroj delavcev, vzbudil sejavce svojih vzorov, utrdil jih v pravi ljubavi do domovine. Njegovi učenci in potomci so zakurili stražne ognje po naših selih v obliki izobraževalnih društev, zadrug, vzgojili nove stražarje in velik krog borcev za našo bodočnost. Ob njihovem iskrenem domoljubju se je razbijal tudi val, v narodnih bojih minulih desetletij je dozorevala misel otresti se tisočletnega robstva.

Doživeli smo svetovno vojno. Leta so tekla počasi, veliko prepočasi za našo izmučeno domovino. Žarek novega upanja je posijal v naša zbegana in utrujena srca, ko je leta 1917 ob sodelovanju Kreka in takratnih slovenskih poslancev bila predložena majniška deklaracija na Dunaju. A prišel je čas po svetovni vojni, ki nas je prevaral. Z združenimi močmi smo si gradili novo domačijo, skupno ognjišče, ki naj ogreva vse, ki se zbirajo ob njem, svojo Jugoslavijo, v kateri naj živimo vsi kot bratje in delujemo za njeno moč in veličino. V tem pravcu se je nadaljevalo delo v naših prosvetnih organizacijah, ob tem se je vzgajal rod, ki vstaja zvest svoji govorici, zvest katoliškim načelom v okviru in pravcu iskrenega idealizma jugoslovanske misli. — Že čez četrto stoletja budno zasledujem vso kulturno delovanje naših društev prav posebno po vojni in lahko z mirno zavestjo zapišem, da so bila katoliška prosvetna društva pravi stražni ognji z zvestimi stražarji, posebno na severu Jugoslovanske kraljevine. Čitam v časopisu, da jih mnogo zopet veselo deluje. Iskreno jih pozdravljam!

Stražni ognji nam bodite,
z žarkim svitom nas učite:
vere, govorce svoje ne izdati,
kralju, domovini vedno zvest ostati!

Za vsak dinar gre, ljubi stariši!

posebno ob začetku šolskega leta, ko je toliko izdatkov.
Zato naročite svojim malim, da kupujejo šolske knjige in
potrebščine le pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta 5

Aleksandrova cesta 6

Kralja Petra trg 4

Zaradi naših nizkih cen si boste prihranili
marsikak dinar!

MOŽJE IN FANTJE DEKANIJ BRASLOVČE, CELJE IN NOVACERKEV.

V nedeljo dne 24. septembra priredijo moške in fantje dekanij Braslovče, Celje in Novacerk v Petrovčah proslavo 1900letnice našega odrešenja na križu. Pridite vsi! Spričajte, da vam je beseda križa velika, sveta stvar, vredna največjih žrtev. Shod se vrši po sledečem sporedu: Ob 9. uri pridiga in sv. maša. Po sv. maši še dva govora in sicer govori g. dr. Hohnjec za moše in g. dr. Ostrc za fante. Potem litanije in posvetitev presv. Srcu. Petje oskrbijo moške in fantje. Pelo se bo: pred pridigo: Mihelečič, Moške in fantje Materi Mariji, četverglasno. Maša: Mihelečič, O Bog v nebeški slavi, štiri glasno. K darovanju: P. Avg. Hribar, Ti o Marija, enoglasno (Cecilija). Po povzdigovanju: Mihelečič, Jezus naj živi, štiriglasno. Po obhajilu: Mihelečič, Kristus mora kraljevati, enoglasno, konec dvoglasno. Pred govori: Kimovec, Angel Gospodov, dvoglasno. Po govori: Premrl, Povsod Boga, enoglasno. Sekirice za pesmi se pošljejo po pošti. Kdor nima pesmi, naj piše g. pevovodji Mihelečič Alojziju v Celju.

==

Laporje. V nedeljo dne 17. septembra bo za našo župnijo važen dan. Proslavimo namreč 30letnico, odkar deluje naše prosvetno društvo. Prireditve bo po večernicah, to je okoli 3. ure popoldne, v župnijskem kozolcu. Na sporedu je med drugim slavnostni govor, odli-

kovanje novo imenovanih častnih članov ter krasna igra »Pri kapelici«. Lepo vabimo vse, staro in mlado, od blizu in daleč, da zagotovo pridete in privedete vsak vsaj enega tovariša ali tovarišico. Vstopnina je majhna. Bomo pokazali, da katoliški Slovenci še smo in ostajemo. Na veselo svidenje!

Gornjigrad. V nedeljo dne 17. septembra, ob treh popoldne priredijo združeni cerkveni pevski zbori, včlanjeni v Pevski zvezi, koncert v Gornjemgradu in sicer v veliki škofijski dvorani. Nastopi 7 zborov in sicer: Šmihel nad Mozirjem, Mozirje, Nazarje, Šmartno ob Dreti, Bočna, Sv. Frančišek in Radmirje, skupno do 150 pevcev. Zakaj pač ne gornjegrajski, ki jih je sicer lepo število? Najprvo bo pozdrav navzočemu nadškofu in biseromašniku g. dr. Jegliču, potem deklamacija in nato proizvajanje raznih narodnih pesmi. Naj nikdo od blizu in daleč ne zamudi te krasne prilike ki bo obenem poklonitev očetu slovenskega naroda.

Pišec. »Človek se rodi, živi in mora umreti.« Tako je zapisal on, katerega desetletnico smrti bodo Pišeci proslavili dne 17. t. m., in sicer Maks Pleteršnik. Skromen, saj je bil proti vsem hrupnim veselicam, veren, ko ni bilo nedelje in praznika, dokler ni pritisnila bolezen, da bi ne bil pri sv. maši, in radodaren, saj se je vsako leto sam zgasil v župnišču ob veliki noči, da je odrajal svoj dar župnijskim revežem, zaslužil tudi tem primerno proslavo. In rodil se je v Pišecah, ži-

In sedaj je postalo očitno, kaj je ničvrednejš nameraval. Padovka je med tem prišla s skledo in dakel se je takoj spravil nad njo, požrešno polovil iz nje vse koščke mesa in debele kože, in ko je bedasti pudel pri dvoriščnih vratih končno le uvidel, da tamkaj prav res nič ni, kar bi moral oblajati, in ko je pritekel nazaj k obedu, je našel v skledi le nekaj krompirjeve žlempe še, ki mu jo je velikodušno pustil dakel.

Ta pasja zgodba me je zanimala skoraj bolj kakor pa Timova pustolovščina. Spočetka sem sklenil, da je nikomur ne povem, ker bi je pač nihče ne verjel. Toda povedal sem jo vendarle gospodu Boltežarju in nadučitelju, ko smo se zopet sešli pri skatu. Nadučitelj je le pokimal z glavo in se rahlo nasmehnil; Boltežar pa je rekel: »Sijajna lovska latinščina!« Torej mi nobeden ni verjel. Tedaj sem povabil gospoda h kosilu, kajti ta pasja komedija se je ponavljala vsak dan, iz česar sem začel marsikaj sklepati.

Boltežar je prišel že naslednji dan in se je prepričal, da sem bil govoril resnico.

»Saj mora dakel, ta mrcina, misliti«, je rekel osuplo.

»Saj tudi misli, gospod Boltežar! Za to njegovo lopovščino mu je treba domišljije, razumskega sklepanja, igralske umetnosti. Da, dragi prijatelj, v eni sami pasji mrcini nam gospod Bog zastavi več ugank, kakor pa jih lahko človek reši.«

Nadučitelj je kot druga glavna priča žalibog prišel dan prepozno. Ta dan je namreč Padovka razdrila mično igro. Prišla je s skledo, še predno je udarila ura. Tedaj sta psa še spala. In rekla je surovo:

»Le čakaj, dakel, živina, ti že preženem, da ne boš več opeharil pudelna za meso!«

Sunila je dakelna z nogo, postavila na tla skledo, na katero sta planila psa renčé, in vsa mičnost je bila pri kraju.

Razjarjen sem šel na dvorišče in zapodil Padovko od hiše.

Čez dva dni je bila Padovka zopet pri nas. Prišla je objokana, naj jo vendar zopet sprej-

Tak dvig morske površine bi povzročil vesoljni potop na vseh delih sveta. Vzhodni obal Združenih ameriških držav z znamenitimi lukami in svetovnimi mesti bi se popolnoma pogreznila v vodovju. Iznad vod bi samo še lukali vrhi nebotičnikov. Ravno take bi bile posledice vesoljne poplave tudi za Evropo. London in pretežni del Angleške bi se pogreznila, Holandija bi zginila čisto s površja. Valovi Sredozemskega morja bi segali daleč v afriško puščavo Saharo. Črno morje bi se združilo s Kaspiškim. Po obljudenih ravninah Azije, in tamkaj, kjer živijo danes po dolinah obeh

vel je med nami v mladih letih, pozneje je hodil k nam na počitnice in prišel je domov tudi umret. Pa je v listi dobi, ko so že vsi obupavali nad slovenskim slovarjem, pograbil za delo. In Slovenci smo dobili slovar, ki nosi slavo in ime naše in Pleteršnikovo celo preko mej domovine. Bil pa je tudi narodnjak z dušo in telesom. Da se mu oddolžimo, mu bomo odkrili dne 17. t. m. na rojstni hiši za desetletnico smrti spominsko ploščo. Cela proslava se prične že na predvečer, ko bodo na vseh hribočkah zaplamteli kresovi, ki naj oznanjajo našo ljubezen do moža velika in do vsega, kar je naš Maks ljubil. Dne 17. septembra bo ob desetih slovesna pridiga o Pleteršniku in zanj asistirana sveta maša. Pridiguje č. g. Janko Mlakar iz Ljubljane, ki je bil učenec profesorja g. Maksa. Po sveti maši bo komemoracija na grobu pokojnega s primernim nagovorom. Popoldne po večernicah bo odkritje plošče na hiši št. 66 v Pišecah. Spored: Pozdrav, deklamacija, petje, slavnostni govor g. dr. Lončarja iz Ljubljane, godba. Po odkritju plošče bo v cerkveni dvorani »Slomšekov dom« drama v štirih dejanjih »Moč zemlje«, ki ji je oče naš rojak bogoslovec Davorin Petančič. Seveda, če bo merodajnim faktorjem prav, da se tudi konec proslave izvrši po zamišljenem programu. Udeležita se proslave tudi »Slovenska Matica« in »Društvo prijateljev humanističnih ved« iz Ljubljane. Tako se hočemo oddolžiti zaslugi našemu možu. Da bomo ga pa bolje spoznali, bomo na proslavi in sicer prodajali majhno brošurico o Maksu Pleteršniku, da krijemo stroške, ki so s proslavo v zvezi. Že danes pa vse, ki so Pleteršnika poznali in se zanimajo za proslavo, vabimo k obilni udeležbi! Na svidenje!

Ormož. Ustanovni občni zbor podružnice ZA KS se bo vršil dne 17. septembra ob osmih v jutro v mali dvorani Kletarskega društva. Tovariši absolventi, udeležite se ga polnoštevilno.

Št. Rupert nad Laškim. Prihodnjo nedeljo dne 17. septembra gostuje tukaj Prosvetno društvo iz Tremerij z veseloigro: »Dve nevesti.« Vrši se ob 11. uri dopoldne v šolski dvorani. V odmorih igra tamburaški zbor. Pridite polnoštevilno!

Indij in Kitajske milijoni prebivalcev, bi tvorili valovi ledenih voda nova morja. Najbolj znameniti otoki bi čisto zginili. Sila vod bi porinila v notranost pokrajin največja pristanišča, cele države in pokrajine bi bile obdane od morij. Od ravnokar opisane nesreče bi bil prizadet pretežni del človeštva in vsa kultura na svetu bi bila uničena.

Opisano je v domišljiji porojeno, a vendar bi se lahko zgodilo. Znano je, da izžareva solnce na našo zemljo komaj 2735 milijonski del svoje celotne toplote. Srednja letna temperatura v Evropi je 13 stopinj, a brez solčnih žarkov

memo, kajti sedaj ne more najti nobenega drugega dela in v bodoče bo dala dakelnu žreti vse, pudelnu pa nič. Tako malo je umela neumna ženščina, za kaj mi je šlo. Toda sprejel sem jo zopet v službo. To velikodušnost sem pokazal tem lažje, ker smo si med tem zastonj prizadevali, da dobimo novo moč, in smo že sklenili, da pošljemo po Padovko sami, ker le nismo mogli biti brez nje. V svoj dnevnik sem zapisal tole misel:

»Poskušaj, da boš na kakršenkoli način nepogrešljiv, četudi samo le radi tega, ker znaš mojstrsko pometati stopnice, ali pa kidati gnoj, in vsi mogočnjaki na svetu se ti bodo dobrikali.«

Popoldne me je obiskal Boltežar. Ponudil mi je novo postrežnico, ki pa je nisem potreboval več.

»Škodalo« je rekel plemeniti mož. »Padovko bi jaz sam rad vzel v službo; zelo pridna vprežna žival je.«

Med pogovorom je nanasla beseda tudi na tisto mlado dekle, ki ji je bilo ime Bianka.

Boltežar je rekel:

Poljedelski praznik v Siamu.

V Siamu v vzhodni Indiji imajo trgovci, ki hočejo postati deležni dobičkanosne trgovine, poseben dan: poljedelski praznik. Ta dan se odloči: Ali bo trgovina cvetela. Barometer za procvit dobička so — ministrove hlače in sicer ministra za kmetijstvo. Poljedelski minister je v Siamu najvažnejša osebnost in vanj so uprti pogledi celotnega prebivalstva. Nepregledna množica se drenja na slavnostnem prostoru in skrivnostno mrmranje ljudskih mas takoj potihne, kakor hitro je ostavil g. minister svoj krasni voz, da bi izvršil po predpisanem obredu majsko setev. V ta namen je oblečen dostojanstvenik v narodno oblačilo: v široke, svilene hlače in nad temi majhen telovnik z zlatimi gumbi. Na sredini ogromnega četverokota, katerega tvorijo gledalci ter vsa okolstva, stoji kmetijski minister povsem sam s semenom v roki. Nato poklekne in izvrši obred setve.

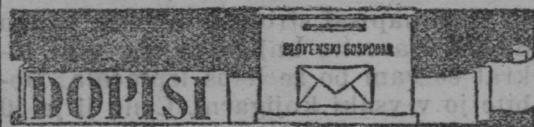
Baš sedaj je nastopil veliki in odločilni trenutek. Minister govori molitev k Budhi in vstane. Pri vstajanju mu sledijo tisočere in tisočere oči z največjo napetostjo. Vsa pozornost je posvečena njegovim širokim, svilenim hlačam. Predno je pokleknil, si jih je zasukal. Ako ostanejo hlače, ko je vstal, zavihane na kolenu, je sigurno, da bo pustil dež nase čakati. Če pa padejo hlače pri dvigu od tal lepo na čevlje, ne bo nobenega pomanjkanja dežja. Če ostane ena noga od hlačnice nezagrnjena, potem se je treba tekom 24 ur lotiti zarotovanj, brez katerih bi bila

žetev ogrožena. V slučaju, da se hlače raztrgajo, ni nobenega upanja na žetev ter prosep živine, poletje bo prepreženo z vremenskimi nesrečami.

Seveda niso te napovedi ministrskih hlač končnoveljavne. Zadevo s hlačami še lahko spravi v red in jo preobrne — vol. Ko je končan prvi del obreda, prične drugi, ki obstoji v tem, da ponudi jo volu s kraljeve posesti žita in riža. Ako vol ne poskusi hrane, bode žetev skrajno slaba.

Pred leti so bila znamenja, katera je nudil poljedelski praznik, skrajno slaba. Minister si je pri vstajanju od tal razčesnil hlače in vol je odklonil hrano. Siamsko časopisje je bombardiralo vlado, naj ponovi obred, predvsem pa mora poljedelski minister takoj odstopiti. Minister ni podal ostavke, je pač bil kraljev bratranec, in je ostal na svojem mestu. Njegovo vstrajanje na ministrskem stolu je bilo sijajno opravičeno: taisto leto je žetev boljše izpadla, nego vsa prejšnja leta. Žitne cene so pa padle tako nizko, kakor jih niso pomnili najstarejši in to dejstvo je utrdilo vero v čuvanje od bogznaj od kdaj podedovane navade obredov poljedelskega praznika, ki so napovedovali za poljedelce slabe čase.

Poljedelski praznik zaključijo v Siamu ljudske množice s pohodom na polja, kjer čakajo solnčni vzhod in iz tega jim prorokujejo številni čarovniki bodočnost za eno leto. Siamski čarovniki so zelo ugledne osebnosti. Najbogatejši in evropsko naobražen siamski trgovec se ne poda na trgovske posle, ne da bi poprej vprašal za svet čarodeja.

Pobrezje pri Mariboru. Pretekli teden smo spremili k večnemu počitku g. Mikl Ivana, hišnega posestnika in ključavničarja države

železnice v pokoju. Umrli je bil radi neozdravljive živčne bolezni preko 14 let priklenjen deloma na posteljo, deloma v bolniški sobi. Prehladil se je bil v vojskinem času in je bil od takrat nepretrgoma bolan. Vsa zdravniška veda mu ni mogla pomagati do zdravlja. Naj počiva v miru, žalujoči rodbini pa naše iskrene sožalje! — S 1. septembrom t. l. se je usta-

»Ta Bianka je nečakinja starega Grčarja, ki seka pri vas drva. Njena mati je s komedijanti hodila po svetu. In njena stara mati, žena starega Grčarja, je tudi tako malo prismojena ženska. Razklada s kart, zagovarja bolezen in počenja same take nespodobnosti. Od nje je Bianka morala podedovati nekaj svojih čudnih navad. Dekle je strupena goba v naših gozdovih, stara pa strupen smrček. Dve leti je dekle služilo v mestu. Povsod je utekla, nazadnje pa sta jo stara dva vzela k sebi nazaj. Sedaj meša našim fantom glave. Kakor neumni, debeli brenceljni brenci okrog te strupene gobe in drvé v pogubo.«

»Ali tudi žagarjev?«

»Oh, gospod Hubert, žagarjev je najslabši med njimi! Veste, to me jezi in vendar tudi veseli. Njegov oče namreč, stari Belčar, je strupen človek. Že dvajset let se pravda z grajščino radi vodne pravice in je zmagal v vseh inštancah, ta capin! Nas velja to gromozanske vsote! In tam gori na tistem močvirnatem travniku, ki je njegov, prav pri naši meji, je Belčar naselil Grčarjeve. V nadi, da bo stari uganjal lovsko tatvino

novila v hiši g. Horvata žandarmerijska stanica. Pozdravljamo ta korak varnostne oblasti in upamo, da se bo s tem vendar enkrat upostavil nočni mir, katerega posebno na Zg. Pobrežju že dalje časa pogrešamo.

Št. Ilj v Slovenskih goricah. Preteklo nedeljo dne 3. septembra smo obhajali god našega farnega patrona sv. Ilja. Zjutraj se je držalo nebo prav kislo, pa vkljub temu je hitelo naše verno ljudstvo od blizu in daleč v božji hram poklonit se svojemu farnemu patronu. Gamljiva je bila slika, ko je dolga vrsta mož in fantov pokleknila, da je sprejela nebeški kruh. Prav posebno pa je povzdignil slovesnost naš odlični cerkveni pevski zbor, ki je ob spremljevanju orkestra pod vodstvom našega požrtvovalnega organista g. Gustla Rakuša prav dovršeno izvajal najnovejšo skladbo naših znanih skladateljev. Višek je bila solo-točka »Zdrava Marija« od g. dr. A. Schwaba, ki jo je z veliko spretnostjo in toplim občutkom prednašal g. Janko Rakuša. Kakor srebrni glasovi angelcev je mehko donela pesem roga nad cerkvenim obokom. Vsem, ki so sodelovali pri ne ravno lahkem izvajanju, prav iskreno častitajo in se zahvaljujejo hvaležni poslušalci.

Svečina. V Jarenini se je poročil dne 4. septembra g. Vinko Šerbinek, posestnik v Svečini, z Marijo Sekol, posestnico v Jarenini. Za Dijaško semenišče so nabrali gostje 150 Din. Novoporočenemu paru obilo sreče in blagoslova!

Sv. Anton v Slov. goricah. Tukaj smo spremljali k večnemu počitku dobro in blago staro ženico Terezijo Fras iz Gornje Brengove. Basiravno je veliko trpela v svojem življenju, pa je vendar dočakala 79 let svoje starosti. Najprej je skrbela za svoje lastne sine in hčere, potem pa še za svoje vnuke. Bodi njej domača zemljica lahka!

Laporje. Proščenje (žegnanje, pranganje) je bilo na angelsko nedeljo pri podružnici v Kočnem. Naroda je bilo veliko v cerkvi in gostilnah. — Po večno plačilo je odšel dne 2. t. m. Karl Korošec v Vrholah. Bil je vseskozi priden fant. Pogreb je pričal o njegovi priljubljenosti. Počivaj v miru, dragi Karl — Kar svet stoji, še menda ni bilo v Leviču avtomobila. Zadnjič enkrat je pa le eden zašel v to vas po novi cesti. Ker je ta narejena pač

že skozi levško mesto, a še ne naprej, je moralo za Levčane čudno vozilo nazaj. — Županstvo žablješke občine bi prosilo, da postavi ob kapeli na Križnem vrhu novo občinsko desko, ker je to zob časa (in najbrž tudi drugih zveri) zelo ogloidal. Mnogo tujcev hodi mimo, ki bi radi vedeli, kam se kje pride, pa tudi domačini včasih ne vedo. — Če je »Slov. gospodar« list za pouk in zabavo, naj poroča še to: V nekem kraju, kjer je tako slabo, da žive mačke jejo, so iznašli zanesljivega vremenskega preroka. Ako se namreč otroci na vasi zelo derejo, bo najbrž dež. Prepričajte se! — »Še kikelco predalo bom, za sladko vince dala bom«, to znajo šolarke, ko gredo iz šole, najbolj. Nismo nič proti, vendar vsekakor tudi znamenje našega časa. — Ponovno opozarjamo, da pridno šegate po »Slovincu«. Že zato, ker po njem »Kurenčkova Neška« vse, torej tudi Laporčane, lepo pozdravlja. Ti tiskani pozdravčki stanejo 2 Din.

Laporje. Na predvečer angelske nedelje je umrl v Vrholah Karol Korošec. Ta kmetski fant je bil navdušen član laporskega izobraževalnega društva. Dolgo se je njegovo telo

Hmelj zopet nese!

Nekaj let so sicer hmeljarji imeli skrb, kaj bo s hmeljem, nekateri so ga kar začeli opuščati, toda zopet je prišel čas, da hmelj zelo dobro nese! Letos ponujajo zanj že prav lepe svote.

Samo dober hmelj ima dobre cene!

Kdor hoče za svoj hmelj dobiti dobre cene, mora znati s hmeljem pravilno ravnati. Posebno važno je obiranje, prebiranje in sušenje, kar se lahko vsak najbolj strokovno podučí iz knjige

»Hmeljarstvo«,

ki jo je napisal strokovnjak inž. Vinko Sadar. Naročite knjigo danes, vsaj 10-krat se vam bo že letos izplačala! Dobite jo v vsaki knjigarni. Cena ji je 50 Din. Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

ustavljalo zavratni jetiki, dokler ga slednjič ni spravila v prerani grob. Zbor laporskih fantov se je poslovil na pokopališču od rajnega s pretresljivo žalnico »Vigred se povrne«. Naše društvo ga bo zelo pogrešalo. Zgledni fant, uživaj mir božji!

Sv. Kunigunda na Pohorju. Govori se, da imamo tu gori zdrav zrak. Kljub temu smo tudi tukaj bolniki, ki iščemo zdravja povsod in ga ne najdemo. To pot je šla smrt mimo nas bolehalih in si izbrala mlado, 33 let staro gospodinjico, ženo in mater sedmih manj ko 14 let starih otrok, Katarino Štefane, po dom. Pec. Bila je vedno zdrava in delavna. Kar nadomoma jo je začela boleti glava, prej ko je minilo 10 ur, je bila že mrtva. Vsi sočustvujemo z žalujočimi otroci in možem, ki je cerkveni ključar in zvest naročnik našega »Slovenskega gospodarja«.

Kapela pri Radencih. Namesto venca na grob rajnega preč. g. kanonika Martina Meško so še darovali v dobre namene: Posojilnica v Gornji Radgoni 100 Din, Posojilnica v Radencih 100 Din, rodbina Domanjko v Radencih 50 Din. Vsem dobrosrčnim darovalcem Bog povrne!

Žvab, Sv. Tomaž. Na tem prijaznem griču, ki je ponos cele župnije, se je nemila smrt oglasila letos že osmokrat. Nenadno nas je pretresla vest, da je zatisnil za vedno svoje trudne oči skrben gospodar, daleč naokrog dobro znani Martin Lašič, previden s tolažili sv. vere v 47. letu svoje starosti. Umrl je v soboto dne 2. t. m. Pogreb se je vršil v torek dne 5. t. m. na mirodvor k Sv. Tomažu. Zapušča žalujočo ženo s štirimi otroci, kateri je zadnji star komaj poltretje leto. Dragi Martin, počivaj sladko, preostalih naših sožalje!

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Grozna smrt otroka pod vozom. Jožef Šerec, hlapec pri T. Janžekoviču na Bresnici, je na trati pred Marinovo hišo dne 4. t. m. povozil triletne fanta Landra Marin. Dobil je tako hud udarec v glavo, da je revček na mestu izdahnul.

Mozirje. Z žalostjo gledamo, kako se je po vojni čas med slovensko kmečko mladino ponekod razširila podivjanost in surovost. Takšni obžalovanja vredni slučajji se dogajajo tudi pri nas. Potniku že skoraj ne bo več varno iti po cesti iz Mozirja za potokom Trnave, osobito ponoči ne, kajti kar na lepem ga lahko zadene napad od strani nekaterih sirove-

in da bo nastavljal pasti. Vse iz sovraštva do grajščine! — O, ta priskutni demokrat! In sedaj — haha — se je sam vjel v past. Njegov edini sin — njegov dedič — je črni deklini iz tiste kože venomer za petami. To starega strašansko jezi, toda iz sovraštva do grajščine Grčarjevih in deklina ne požene iz kože!

Nisem rekel ne tako in ne tako; da pa je Bianka nekaka strupena goba v tem gozdu, ki vleče neumneže nase, to sem doživel pri svojem Timu.

Dvakrat sem bil v šoli. Enkrat sem se spoznal z novo učiteljico, Eriko Grubelnik. Govorila sva samo četrte ure. Ko sem šel domov, nisem vedel, ali se mi ta Erika zdi lepa ali ne. Roža je lahko lepa in tudi steblo mahovke in list rešede. Vsaka reč na svoj posebni način. Roža Erika ni bila. Ne kakšna lepota, ki bi vzbudila pozornost! Nič bliščečega se, kar bi prisililo človeka k občudovanju. Bila pa tudi ni samo erika — ni bila le zala, lična vresa. Za to je bila prepostavna. Ime bi ji moralo biti Barbara — ka-

kršno je naslikal Palma vecchio — čista, ljubka, pa močna — zdrava na duši in telesu.

In še drugo deklico sem spoznal v teh dneh — Liziko Šipec. Soseda je žagarjeva in njegovega nasilnega fanta, ki je nedavno premikastil mojega Tima in ki se je s tisto cigansko Bianco odpeljal po cesti. Ta Lizika je tista deklica, kateri je naša občina poverila častno službo, da oskrbuje z oljem večno luč pred križem. Videl sem jo, ko je opravljala to svoje lepo delo.

Šla je s svojo ročko z oljem pokoncu in počasi, slovesno, kakor modra devica iz evangelija, ki gre ženinu naproti.

Šel sem za njo. Videl sem, kako je za očenaš klečala pred križem v snegu, nato nalila svetilnico in hitro odšla proti domu.

Tedaj sem ji zastavil pot. Pozdravil sem jo in ji povedal, da — tujec — vem o tej lepi navadi, s katero skrbe za večno luč, in da je ona pač tista izvoljenka, ki bo prejela nekoč od občine poročno obleko iz bele svile.

Bila je zmedena in ni vedela kaj reči. Šla pa je z menoj vstric. Za kmetiško dekle je bila

pa bi bilo 73 stopinj mraza. Ako bi naenkrat poslalo solnce iz bogznaj kakih vzrokov več toplote na zemljo, bi prišlo do taljenja nepregledno velikih ledenih mas in do ponovnega vesoljnega potopa.

Naselitev 250.000 Judov v Palestini.

Zid dr. Weizmann je razvil v Njujorku pred 3000 poslušalci načrt za naselitev 25.000 judovskih družin v Palestini tekom 5 let. 25 tisoč družin židovskih poljedelcev bi nudilo zaposlitev 25.000 družinam z drugimi poklici. Vzemimo, da šteje povprečno ena družina 5 oseb, potem bi značala izpeljava zgorajnega načrta glede po-

žev. Tako se je zgodilo v nedeljo dne 27. avgusta zvečer manjši skupini pevcev in pevk iz Šmihela, ko se je z lepo uspelega pevskega koncerta v Nazarih vračala po omenjeni cesti domov. V bližini znane gostilne zadene to družbo kar nenadoma in brez vsakega povoda zahrbtnen, surov napad z ostrim kamenjem in le srečnemu slučaju ter uvidevnosti napadenih se je zahvaliti, da ni došlo do krvavega spopada, kar bi lahko imelo nadvse usodne posledice. Surovi napadalcu so že znani in se bodo morali za ta svoj vse obsodbe vreden čin zagovarjati pred sodiščem.

Luče pri Ljubnem. G. urednik, mislim, da ste že pozabili na Lučane, ker se bolj redko oglašamo v »Slov. gospodarju«. Čitamo ga pa bolj zvesto. Komaj že čakamo, da ga nam pripelje poštni avto, da izvemo, kaj je še po svetu novega. Naša vas je izletna točka letoviščarjev, ki dajo precej zaslužka našim gostilničarjem. Po leti življenje in vrvenje izletnikov, a po zimi vse zamre, ko nam sneg po ta zapre. Pri nas se mnogo govori o agrarni reformi, nekateri mislijo, da bodo postali kar bogataši, pa mislim, da brez dela in truda ni življenja, tako tudi tukaj pečenih piščancev ne bo, kakor se nam obeta.

Laško. Dolg spraved se je vil dne 5. t. m. na pokopališče v Laškem. K zadnjemu počitku so spremljali uglednega kmeta na Strmec g. Antona Peteka. Star je bil rajni 68 let. Lepa udeležba pri pogrebu je pričala, kako ga je vse spoštovalo in rajni je to spoštovanje tudi zaslužil, kakor je povdarjal ob grobu gospod nadžupnik dr. Kruljc. Na zunaj je bil g. Petek sicer priprost, a v njem je bilo plemenito srce. Bil je skrben, veren, požrtvovalen za vse dobro. Imel je odprte roke in odprto srce za vsakega, posebno za reveža. Časti pri ljudeh ni škal, celo branil se je in vendar so se mu častne službe ponujale. Bil je dolga leta cerkveni ključar nadžupne cerkve in podružnice Sv. Krištof. Svoj čas je bil župan velike krištofske občine. Posebno ga je dičila zvestoba v službi, hodisi kot cerkveni ključar ali župan ali hišni gospodar in oče. Bodi mu Bog plačnik za vse, kar je dobrega storil. Pogreba sta se udeležila g. ravnatelj iz Maribora Fr. Hrstelj in g. župnik pri Sv. Jederti, J. Lončarič in g. bogoslovec Potokar. Ohranjen mu bodi časten spomin. Preostalam, to je ženi, si-

nu in hčeram, naše iskreno sožalje! — Šmihelska nedelja se obhaja pred godom, t. j. dne 24. septembra. To na znanje vsem častilcem sv. Mihaela.

Pišce. Gotovo mislite, g. urednik, da smo vsi pomrli, ker ni nič glasu iz našega kottička. Pa temu ni tako. Toda naš Fricl si je počitnice privoščil in jo odkuril na morje. Saj je vendar on tudi pod solncem rojen in če drugi lahko tam Bogu čas krađejo in denar zapravljajo, zakaj tega njemu, Friclnu, ne bi bilo dovoljeno storiti. In tako je marsikaj videl in doživel in tudi v žepu se mu je kolcalo. Čisto zdelan je prijamral domov, a poln izkušenj in novic. Veste, g. urednik, tam doli okrog morja baje vozijo vsak dan »trugo« dvakrat od hiše do hiše, a za voznikom zvonijo, da je jo. Pa Vam je Fricl novemu kameradu skoraj slabo postalo, ker je Fricl pogruntal, da mrličje pobirajo po hišah. Ker pa Fricl povsod vtakne svoj nos zraven, je kmalu zvohal, da le smeti in odpadke pobirajo, a ne mrličev. In njegov komerad je bil takoj zdrav. Škoda, da tudi pri nas ni kaj takega. Naše mamice bi tudi z veseljem oddajale nepotrebno šaro. Pa se je Fricl zarotil, da hoče tudi v Pišecah in okolici uvesti tako pobiranje, a za zvonarja hoče imeti sosodnega mežnarja zraven. Da pa bo sklep držal, sta jo mahnila s »komeradom« v obmorski hotel na »menu« in naravni zre-

Za cerkveno ljudsko petje

smo vam pripravili cerkvene pesmarice, ki smo jim določili kar najnižjo ceno:

1. **Cerkvena ljudska pesmarica** samo po Din 3.—. Obsega 100 izbranih pesmi.
2. **Venec sv. pesmi**, obsega ravno 1000 cerkvenih pesmi, stane broš. Din 10.—, vezana Din 26.—. **Venec sv. pesmi in Molitev**, vez. v eni knjigi Din 30.—.
3. **Prijatelj otroški** (molitve in pesmi z notami za šolsko mladino), broš. Din 2.—, vez Din 5.50 in Din 7.50.
4. **Jezus, blagoslovi nas!** (Slomšekove blagoslovne pesmi z notami), Din 5.—.
5. **Kvišku srca** (pesmarica z notami), broš. Din 12.—, vez. Din 20.—.

Poleg teh naročajte tudi vse ostale cerkvene skladbe, novejšje in starejše, pri

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU.

zek ter čašo dalmatinca. Po 12urni zamudi, potem ko je že ohladil svoje potrte kosti pod »komeradovim« varstvom v slani morski vodi, jo je Fricl primahal domov. In sedaj dela in živi le v tem, kako bi svoj načrt uresničil. Pravi pa, ko bo otvoritvena vožnja, da hoče, da se vi, g. urednik, prvi peljete po Pišecah in še dalje okrog. — Tako Fricl po svetu. Ali doma tudi nismo spali. Za treznost smo se potrudili in zbrali statistiko iz celih Pišec za gospode, ki sede v Ljubljani, ali v Zagrebu, ali v Beogradu, saj ne vem, kje bodo to statistiko rabili, pri okrogli mizi ter si ga kozarček privoščijo. Naj tudi tam zvedo, koliko ga pride-lamo in kako ga znamo piti. Morda nam bo do nevoščljivi in pravočasno poslali vinske kupce, ki nam bodo vse vino pokupili, samo da ga ne homo mi pili. Če bo tak uspeh imelo zbiranje te statistike, potem smo pripravljeni vedno zbirati statistiko in se tudi udarcev in klofut, ki ob taki priliki lete okrog, ne bomo bali.

Medija-Izlake. Pri nas se je vršil meseca avgusta evharistični shod, združen s proslavo 1900letnice odrešenja. Shod je bil prirejen za vzhodni del moravske dekanije. Zastopanih je bilo šest župnij s skupno udeležbo 3500 ljudi. Za majhno ozemlje je to precej. To evharistično slavlje je v vseh pogledih dobro uspelo. Da bi bili le sadovi zares trajni in obilni! — Že dolgo časa nameravana preložitve ceste v smeri Medija-Izlake — Kolovrat na eni in Medija-Izlake — Kandarše na drugi strani je postalo dejstvo. Cesta se je namreč preložila tako, da se opusti strmi klanec mimo gradu in kapele Medija ter se zgradi v ravni smeri pod gradom ob potoku Medija nova cesta. Hvalevredno je, da so pri gradbi upoštevani v prvi vrsti oni iz občine Zagorje ob Savi in Ržišče, ki so brez vsakega dela in zaslužka.

Trebnje na Dolenjskem. V nedeljo dne 3. t. m. se je vršil v Trebnjem na Dolenjskem evharistični shod, katerega se je vkljub slabemu vremenu udeležila velika množica ljudi. Bile so javno zastopane župnije Čatež, Dobernič, Št. Lovrenc, Št. Janž, Mirna, Mokronog, Mirna peč, Št. Rupert, Trebnje, Trebelno ter Tržišče. Ob devetih je bil sprejem udeležencev, nato je bila na prostem pred cerkvijo slovesna sv. maša s pridigo. Popoldan ob enih je bil slavnostni govor za moške v dvorani

rasta palestinskega prebivalstva tekom 5 let eno četrtno milijona oseb. Dr. Weizmann je tudi razlagal, kako se bodo obrnili židje na nemško vlado, da ta da prosti odnos premoženja onim judovskim družinam, ki se hočejo izseliti v Palestino. Palestina bi bila takoj pripravljena, sprejeti 5000 mladih židov, ki bi se lotili naseljevalnega dela kot pionirji.

Kako rastejo nohti?

Najhitrejšje rastejo nohti na palcih, najbolj počasi na mezin-cih. Povprečno zraste nohet tekom 10 dni za 1 mm. V starosti 50 let je porezal človek na rokah in nogah nohtov v dolžini 36 m.

čudovito nežne postave, imela je bled obraz z velikimi, toplimi očmi in mehka, milosrčna usta. Kar po pravici ji je bilo ime Elizabeta.

Če naletiš na prav čistega človeka, ali ti ni tako, kakor da bi srečal koga iz raja? Ali ne pri-nese tako srečanje v globočino srca miru in utešenja?

In tak sem se ločil od Šipčeve Lizike.

Hotel sem enkrat proti žagi doli. Spoznati sem želel fanta, ki je tako divje oddrdral z vo-zom, tiho in bogoslužno deklino in starega, o komer je trdil Boltežar, da je priskuten demo-krat, ki si ne dela prav nobenih očitkov iz tega, da se pravda z grajščino že dvajset let za pra-vico do vode.

Tudi h koči na barju bom moral kdaj, da vidim Grčarjevo ženo in kraj, kjer raste strupena goba Bianka.

Sami važni opravki za puščavnika, kakršen sem jaz!

Peto poglavje.

Samaritanska ljubezen. — Naše sankanje. — Boltežar zopet v dvomih. — Mlada, vroča kri. — O gnilem jabolku in izgubljeni ovci.

Včeraj sem doživel nekaj, kar me je vzne-mirilo. Na cesti doli sem zagledal novo učiteljico Eriko Grubelnik s tisto razvpito deklino. Raz-govarjali sta se, se smejali in zaupljivo šli ena poleg druge.

Nehoté sem stopil za njima. Pri žagi je ta zelo čudna dvojica srečala Šipčevo Liziko. Ta je mimogrede stisnila učiteljici roko, od druge pa se je plašno obrnila.

Lizika mi je prišla nasproti. Pozdravila sva se, kakor je v naši dolini med gozdovi navada, ne samo z besedo ali s tem, da bi se ji odkril in pokimal, temveč sva kot vaščana, ki se poznata, postala za nekaj hipov drug poleg drugega in sva sti stisnila roke. Pri tem se je deklica plaš-ljivo ozrla po poti, po kateri je prišla, in je rekla:

Prosvetnega društva, za ženske pa v cerkvi, nato je bila procesija s Sv. Rešnjim Telesom daleč iz trga in po končani procesiji pa pete litanije. Med sv. mašo je bilo ljudsko petje, isto kot dne 30. julija v Ljubljani na Stadionu.

Kladje-Blanca. Umrli je v vojaški bolnici v Prizrenu v južni Srbiji Ivan Radej, rojen dne 24. decembra 1909, v cvetu svoje mladosti v 24. letu. Služil je pri 30 pp. Bil je tih, miren, varčen in vzgleden fant. Zapušča svojo ubogo bolno mater, ki je imela v njem svojega največjega ljubljence. Sladko spavaj, dragi Ivan, v tuji zemlji, ne v rojstnem kraju!

Protituberkulozni dnevi v naših župnijah. Kakor smo že poročali, si je Protituberkulozna liga v Mariboru nadela lepo nalogo, zgraditi v Mariboru azil (dom) za tuberkulozne bolnike, ki jih je žal pri nas vedno več. Ker bode zgradba namenjena najsiromašnejšim slojem, je ta človekoljubni načrt tembolj pozdraviti. Gradbeni stroški se bodo krili iz fonda, v katerega se stekajo prostovoljni prispevki. Po odobritvi in priporočilu škofijskega ordinariata lavantinske škofije se prirejajo zdaj v naših župnijah takozvani dinarski dnevi, katerih čisti donos je namenjen zgoraj navedeni plemeniti svrhi. Prostovoljni prispevek, ki znaša samo en dinar na osebo, je tako malenkosten, da ne sme biti nikogar, ki ne bi hotel doprinese te male žrtve!

Viničarski vestnik.

NA OBČNEM ZBORU STROKOVNE ZVEZE VINIČARJEV

so bile soglasno sprejete naslednje resolucije:

Podružnicam zveze naj se da večji delokrog. Skupine naj na svojih občnih zborih same sklepajo, kako se hočejo priključiti ena k drugi, kako bo treba spremeniti pravila. Poslovno kakor organizatorično se s tem pridobi.

Uradni dnevi tajništva zveze naj se za haloške viničarje ustanove v Ptuj, na drugem koncu pa tudi v Gornji Radgoni.

Pri vseh tajništvih zveze naj se ustanovi posredovanje viničarskih služb.

Skupinski odbori naj določijo naslov, komu se skupno za vse člane določijo strokovni časopis organizacije.

Znižajo se naj upravni stroški za posmrtninski sklad.

Vsak neorganiziran viničar, ki v stiski išče pomoči svoje stanovske organizacije, mora vnaprej plačati enoletno članarino.

Za volitve v Delavsko zbornico naj za listo Jugoslovanske strokovne zveze delujejo vsi člani in zaupniki, ker smo to moralno dolžni in ker gre naša zahteva tudi v tem, da viničarji postanemo deležni pravic Delavske zbornice in ker to našo zahtevo more poizpirati samo Jugoslovanska strokovna zveza.

Zahtevamo, da se k neizpremenjenemu viničarskemu redu doda še dopolnilo o službeni stalnosti viničarjev.

K uspešni rešitvi vinogradniške krize smo solidarni s strokovnjaki, da je treba obseg vinogradov omejiti. Nemogoče in preizkušeno denarne plače se more za viničarje uspešno nadomestiti samo z zadostno deputatno zemljo.

Zahtevamo, da se inozemske vinogradnike stavi pod kontrolo, ker se opetovano dogaja, da ti svoje pridelke prodajo, ali jih spravijo čez mejo, delavcem in viničarjem pa ne plačajo njihovega zaslužka ter se tako izrablja naše ljudstvo.

Protestiramo radi preganjanja viničarjev, ki so stanovsko organizirani in ki se s pravnimi sredstvi morajo boriti za svoje pravice.

Protestiramo proti uvedbi plačilnih bonov in proti tozadevnim dogovorom med gotovimi vinogradniki in trgovci, katerih viničarji so vsled tega prisiljeni, jemati blago samo pri teh trgovcih in ker se je ugotovilo, da se je takšen nesvoboden nakup blaga in potrebščin zlorabljal s tem, da je bilo takšno blago manjvredno, ali pa je bilo dražje, kot pri drugih trgovcih v dotični okolici. Monopola na naše borne plače ne moremo dopustiti.

Zahtevamo, da se zaposlijo na vinogradnih posestvih ekonomski naši državljani, ker se dogaja, da so ekonomski, ki niso naše narodnosti, skoraj povsod najbrutalnejši proti našim viničarjem.

★

»Učiteljica hodi — hodi — s to?«

»Da, tudi jaz se čudim!«

»Najbrž ne vé, kakšna je ta?«

»Najbrž ne!«

»Vi bi ji lahko povedali.«

»Da, govoril bom z gospodično.« —

Govoril sem z gospodično Grubelnikovo že prav na tisti poti, potem ko se je poslovila od črne Bianke.

»Gospodična Grubelnik, nikari ne mislite, da se hočem vmešavati v vaše zadeve, ali pa da sem celo farizej; toda vi ste še čisto tuji v tem kraju, zato naj mi bo dovoljeno, da vas opozorim, da je dekle, s katerim ste ravnokar šli, na slabem glasu.«

»Vem,« je odvrnila in njene lepe, rjave oči so se malo nasmehnile; »toda ravno zaradi tega hodim z njo.«

»Za — to —?«

»Da! Nekoč sem v Svetem pismu razmišljala o staku: »Ta se zavzema za grešnike in je z njimi.«

»Oh — in pri tem ste si mislili: če se človeka, ki ima bolno dušo, izogiblješ, suješ od sebe, potem ne bo boljši, potem celo postati ne more boljši; potem bo vedno slabši.«

»Natanko tako sem si mislila! Eden mojih učiteljev nam je mladim deklicam rekel nekoč: »Učitelj ali učiteljica, ki v naglici opravi svoje šolske ure, ne zasluži svoje plače, čeprav je še tako majhna. Učitelj in učiteljica morata biti prijatelja vse občine, morata večkrat deliti nauke v vsaki hiši, ne da bi ljudje zapazili to, morata prijetno in nevsiljivo neprestano nadaljevati s poučevanjem, stare vzgajati ravno tako kakor mlade, vedno tako, da nista ljudem v nadlego; kajti najboljša vzgoja je tista, ki je gojenec ne opazi. Učiteljica se mora predvsem zavzeti za mlada dekleta, ki vse lahko potrebujejo modre prijateljice, in jaz ne dvomim, da bo trdoglavi kmet rad sprejel v svoje srce kaj duhovnega, če mu modra učiteljica ponudi to o pravem času. Dalje sledi.

Oglasi v »Slov. gospodarju« imajo najboljši uspeh!

Tolovajska brata.

Številni vlomi.

Knjigotržci v Berlinu so bili zelo razburjeni. Cele mesece so obiskovali njihove blagajne vlomilci, za katerimi je manjkala vsaka sled. Policija si še ni opomogla do sape, že je vznemirila javnost vest, da je bilo oropanih vseučilišni blagajni 3000 tolarjev. Koj za tem ropom so se obrnili tolovaji do večje knjigotržnice in jo prisilili, da je beležila na plat zgube 1500 tolarjev.

Neznatni kramar.

Ob pojavu teh vlomov je živel v Berlinu manjši trgovec z imenom Malhov. Vozil se je s svojo neznatno robo okrog po sejmi in si je pridobil s trudom nekaj premoženja. Posedal je lastno hišico, v kateri je živel povsem zadovoljno s svojo ženo — otrok namreč ni bilo. Eden od paznih policijskih uradnikov je videl, da sta vstopila pri Malhovu na obisk povsem tuja moška pravič po vlom v vseučilišče, drugič ono jutro, ko je bila olajšana knjigotržnica za 1500 tolarjev. Policist je javil svoja opazovanja na višje mesto. Policija je sklicala vsled vlomov oškodovane knjigarnarje in so jim pokazali Malhovo sliko. Eden od trgovcev se je spomnil, da je videl baš tega moža kratko pred vlomom v svoji trgovini. Oblast se je odločila za hišno preiskavo in nekega jutra je bila Malhova hišica obkoljena od stražnikov.

Hišna preiskava.

Malhov je sedel s svojo ženo pri zjutreku, in zrl na vstople povsem mirno, kakor bi imel čisto vest. Policijski uradniki so se ozirali začudeno po čedno opremljeni sobici, ki ni kazala niti najmanjšega suma na zagrešeno nepoštenost. Vsaka stvar je bila skrbno na svojem mestu. Na deščicah pred okni je bilo vse polno loncev s cveticami, ki so bile baš sedaj v zimskem času v polnem cvetju.

Malhov je vprašal, kaj da iščejo pri njem. Vodja policistov je pokazal na

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike
so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Koroska c. 5

zveženj v kotu in zahteval pojasnilo, kaj da vsebuje. Malhov je odprl zavoj in oko postave se je prepričalo, da je v njem blago, s katerim je tržil kramar po sejmi. Pošten nakup blaga so potrdili pisani računi.

Kljub temu je dal komisar povelje za hišno preiskavo, katero so izvršili z vso natančnostjo stražniki. Pri vsej natančnosti niso odkrili ničesar sumljivega. Konečno je še privzdignil eden od uradnikov cvetlični lonec, ki se je pa prevrnil, padel na tla in se zdrobil. Istočasno se je zakotalo iz njega nekaj kovinasto okroglega, ki je moralo biti skrito pri koreninah rastline. V vseh lončkih so odkrili zlatnike.

Pri pogledu na toliko neznancev je frfotal kanarček preplašeno po kletki in brskal po pesku, s katerim je bilo posuto dno tičnice. Eden od uradnikov je zapazil med peskom ključek, s katerim se je dala, kakor so se prepričali pozneje, brez nadaljnega odpreti vseučilišna blagajna. Pod pločevinastim dnom kletke so bili razni vrednostni papirji, ki so bili doma v eni in drugi izropani knjigotržnici. Malhova in njegovo ženo je odgnala policija s seboj.

V zaporu.

V zaporu je zahteval Malhov takojšnje zaslišanje z izjavo, da ne bo samo vsega priznal, ampak tudi razodel oblasti vse važnejše podatke za izsleditev ostalih krivcev in način poravnave z vlomi povzročene škode. Po tedajnem običaju je bila takemu priznanju zagotovljena vnaprej popolna pomilostitev za vse zagrešene zločine. Dva dni za tem je imelo sodišče v rokah od cesarja podpisan ukaz, ki je zagotavljal Malhovu in njegovi ženi pomilostitev, ako izdata pomagata in obljubita, da se bosta poboljšala za bodočnost. Ako bi ne izpolnila teh pogojev, je tudi pomilostitev neveljavna.

Malhov je priznal kaj iz spomina 100 velikih vlovov. Imenoval je vse pomagata in označil tudi njih bivanje. Sodnija je čula iz njegovih ust najbolj natančne podatke o organizaciji ene največjih tollovaških band, katere poglavar je bil Malhov. Skraja nadlopovu niso verjeli. Posebne komisije so se podale s tollovaškim glavarjem na deželo, v predmestja in v bolj oddaljene vasi v berlinski okolici. Povsod so izsledili šolane bandite, o katerih je šel med narodom glas, da bi izmaknili celo belino iz človeškega oka.

Glavarjev brat.

Kaj je vendar nagnilo Malhova kot poglavarja dobro organizirane bande, da je vse priznal? Je bil vendar povsem pokvarjen človek in vendar je čutil v eni točki kot poštenjak. V mestu vzhodno od Berlina je živel njegov mlajši brat, seve pod drugim imenom, ker je bil Malhov že davno spremenil svoje pravo ime. Ta brat je bila prava vsebina in skrb Malhovega življenja. Tudi Malhov mlajši je pripadal roparski družbi, vendar mu je manjkalo vse za pravega tollovaža. Tovariši mu niso zaupali prav in so ga celo goljufali glede deleža.

»Ljudska samopomoč«, registr. pomožna blagajna v Mariboru, vabi vse svoje cenjene člane na **izredni občni zbor**, ki se vrši v nedeljo dne 17. septembra 1933, ob pol deseti uri predpoldne, v Gambrinovi dvorani v Mariboru. Dnevni red: Sprememba pravil. Ako občni zbor ob določenem času ni sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov. 960

Starejši brat je prosil mlajšega, naj pusti tollovaštvo. Podpiral ga je tolikanj znatno z denarjem, da se je moral ta truditi, da ga je lahko sproti zapravljal v lahkomišelnosti družbi. Cela leta je trajalo to razmerje. O bratstvu obeh omenjenih ni znal nihče. Oba tička sta se pa tudi čuvala, da nista izdala eden drugega. Po aretaciji je bila Malhova edina skrb njegov brat, ki bi bil brez njega itak kmalu zgubljen. Ljubezen in skrb za brata ga je gnala, da je vse priznal ter izdal s ciljem: na ta način se dokopati do svobode ter skrbeti za brata. Med tem je zavzela preiskava o zločinih bande tak obseg, da je ni bilo mogoče tirati do konca, ker so se akti preveč gromadili. Preiskavo so enostavno zaključili in se zadovoljili z aretacijo 600 tollovažev in glavnih krivcev. In baš na cilju je zagrabila Malhova vsa teža usode.

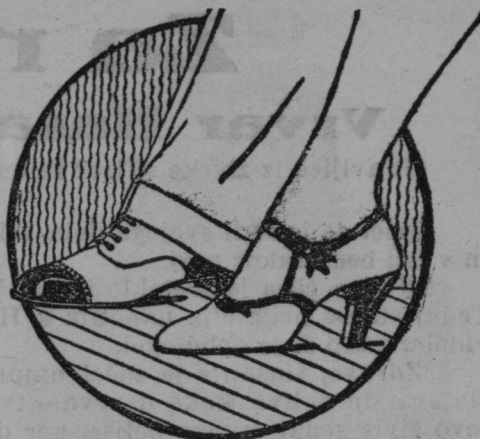
Obračun med bratoma.

Malhov brat je imel ljubico, ki je bila organizirana v tollovaški družbi. Ko so pričele v rojstnem kraju te ženske aretacije na veliko, je postalo tudi njo strah. Ljubček jo je miril, da po njej ne bo segel nihče in ji je tudi zaupal skrivnost razmerja med poglavarjem bande in njim. A baš taiste dni je izdal starejši in zaprti brat ime te ženske oblasti, ne da bi znal, kaj in koliko da je njegovemu bratu ležeče na prostosti tollovaške. Ljubico so zgrabili in ta je zaklicala pri zaslišanju iz maščevanja: »Malhov je prelomil pomilostitev. Ničesar ni izpovedal o svojem bratu!«

Te besede so bile za policijo posebno masten ocvirk. Ravno ob zaključku preiskave si je pristigel poglavar ter glavni krivec sam svoje tollovaške peruti. Zaprti so mlajšega brata. Prepeljali so ga v Berlin in ga predstavili starejšemu.

Ko je zagledal Malhov pred seboj svojega mlajšega brata, se mu je grozno nakremžil obraz. Zavedel se je, da so bili vsi njegovi rešilni poskusi zaastonj.

Mlajši se je čudil strahovitemu izrazu svojega brata. Pripognil se je z nevidno naglico, izvlekel iz zaškatrnjevega oboda nož in kriknil: »Ti pesjan, si

Zopet znižane cene!

ČEVLJE

otročje	Din 18.—
deklško	Din 28.—
fantovske	Din 52.—
ženske	Din 66.—
moške	Din 66.—
delavske	Din 79.—
gorske	Din 145.—
gojzerce in smučarske	Din 297.—
lovske	Din 283.—
snežke otročje in dekl.	Din 24.—
30.—, 34.—, damske	38.—

Trgovski dom

prodaja

Stermec

Celje št. 24.

tovarna perila in oblač.

Pišite takoj po novi, veliki, ilustrirani senik, kateri se Vam pošlje brezplačno. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar

me izdal!« in mu je zasadil rezilo do ročaja v prsa.

Zgrabili so ga ter ga uklenili. Malhov je ležal v zadnjih zdihljajih nateh, gibal je še z roko, kakor bi hotel nekaj povedati, pa mu je samo grgralo iz grla — izdahnul je — —

Komisar je povedal odkrito zvezancu, da je zaklal brez vsakega vzroka brata. Baš radi tega, ker njegovega imena pri zaslišanju Malhov niti ni imenoval, si je prekrizal sam zagotovljeno mu pomilostitev. Morilca so odvedli v verigah. V zaporni celici si je končal sam življenje na ta način, da se je pognal z vso silo z glavo ob zid!

MALA OZNANILA.

Služkinja z lepimi spričevali, katera nekaj kuhati zna, se sprejme. Kovačič, Slovenska ulica 10. 963

Kupim malo ali srednje kmetijsko posestvo v okolici Maribora ali Ptuja. Prevzamem tudi z dolgom, točen opis zemlje, oddaljenost od postaje in šole ter zadnjo ceno poslati na upravo lista. 962

Iščem službo za viničarja ali majerja, imam 4 delavne moči. 961

Zaradi nezastopnosti prodam ali dam v najem od 10 do 20 orlov posestvo z živino in inventarjem vred. Gomilšek Ivan, Gomile pri Vurbergu. 964

Gospodinja išče službo v župnišče. Naslov v upravi lista. 965

SUHE GOBE

kupuje po najvišji ceni **Sever & Komp.**, Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 965

Zični vložki

kom. po Din 100.—

Zični vložki iz izvanredne trde žice

kom. po Din 150.—

Afrik madrace 3delne Din 250.—

Pri naročilu se prosi natančna notranja mera postelje. 364

„WEKA“ MARIBOR

Aleksandrova cesta 15.

Za našo deco.

Vrvar Hasan.

(Pravljica iz zbirke »Tisoč in ena noč.«)

Dalje.

Zopet se je lotil svojega dela, z istim trudom in v isti bedi kakor prej. —

Od tega časa je preteklo kakih šest mesecev. Tedaj sta se prijatelja napotila k Hasanu, da bi videla, kako si je opomogel.

»Zdravo, Hasan!« je začel najprej Sad. »Došla sva, da vidiva, kako uspevajo tvoji posli. Gotovo živiš sedaj mnogo boljše, ker dvesto zlatnikov ni baš malo denarja.«

Hasan jima je ves osramočen začel pripovedovati, kaj se mu je bilo pripetilo z orlom. Ali Sadi niti ni paslušal do konca.

»Hasan!« je zaklical, »ti zbijaš šale z nama! Kdo bi ti mogel kaj takega verjeti? Kdaj so orli odnašali ljudem turbane? Najbrž si delal z denarjem tako, kakor to delajo tvoji tovariši. Ko si imel v rokah toliko denarja, si zanemaril svoje posle in si ga razsipal do zadnje pare. Poznam vas vse. Z vami ni treba imeti usmiljenja, ker ne zaslužite, da vam človek pomaga.«

»Gospod!« se je začel zagovarjati Hasan, »če meni ne verjameš, vprašaj v tem kraju, kogar hočeš, ker je mnogo takih, ki so videli na lastne oči, kakšna je bila moja borba z orlom.«

Medtem je Sad miril svojega prijatelja in ga je nagovarjal, naj Hasanu še v drugič podari dvesto zlatnikov. Naposled je to Sadi res tudi storil in je pri tem rekel Hasanu:

»Hasan! Še enkrat ti podarim isto vsoto. Zdaj pa glej, da boš denar hranil na bolj sigurnem mestu in da ga boš pametno uporabil!«

Hasan ni vedel, kako bi svojega dobrotnika zahvaljeval. Rad je obljubil, da bo tokrat bolj pazil.

Komaj sta prijatelja odšla, ko je Hasan, poln veselja, stekel domov. Doma pa ni našel ne žene,

ne otrok. Zopet je vzel iz mošnje deset zlatnikov, ostali denar pa je zavil v kos platna ter ga je močno povezal. Dolgo časa je premišljeval, kam bi denar skril. Tedaj je zapazil na dvorišču velik glinast lonec, v katerem so bili otrobi. Mislil si je, da bo najbolje, če potisne zavoj z denarjem na dno lonca in ga tam pusti. Dozdevalo se mu je nemogoče, da bi kdo tam iskal dragocenosti. Storil je torej tako. Ko je dospela žena, ji ni nič rekel o denarju, ampak samo to, da mora v mesto nakupovati potrebščin za svoje delo.

Medtem ko je on hodil po prodajalnah, se je oglasil pri njegovi ženi mož, ki je prodajal od hiše do hiše milo.

Hasanova žena je hotela baš tisti dan prati perilo, pa ni imela mila. Poklicala je dotičnega moža in ker ni imela denarja, mu je ponudila lonec z otrobi vred v zameno za milo. Prodajalec je na to pristal, izročil je ženi nekoliko mila ter je odnesel lonec.

Čez nekaj časa se je vrnil Hasan, noseč na rami, kar si je bil nabavil. Sedel je, si je oddahnil in je seveda pogledal tja, kjer je prej stal lonec. Ko ga ni več videl, se mu je zdelo, da ga kdo bije po telesu. Takoj pokliče ženo in jo vpraša, kje je lonec. Ona mu je mirno odgovorila, da ga je dala nekemu možu za par kosov mila. Še hvalila se je, ker je dobila milo za tako stvar brez vsake vrednosti.

»Joj! Nesrečnica!« je vzkliknil Hasan in se je začel grabiti za glavo. »Ti si še domišljuješ, da si tistega moža opeharila, ne veš pa, kakšno nesrečo si povzročila! Naj te Bog ne kaznuje! Na dnu lonca je bilo stodevetdeset zlatnikov, katere mi je Sadi danes zopet podaril.«

Ko je žena to čula, je začela kričati in se udarjati v prsa, da se je Hasan zbal zanjo. Z velikim trudom jo je umiril. Potem pa se je zopet podal na svoje delo. Delal je brez prestanka, da bi čimprej pozabil na svojo mezdo.

Dalje sledi.

Sirite „Slov. gospodarja“!

Hranilnica v obleki.

V Dublinu na Irskem je prišla policija moža, ki je bil v skrajno zanemarjenem stanju in tudi telesno onemogel. Na policiji so dognali med natančnejšo preiskavo, da ima aretirani med razcotano in zakrpano obleko ušitih 10 tisoč angleških funtov. Na vprašanje, odkod ima toliko premoženje, je pripovedoval starec, kojega papirji so bili v redu, da se je vrnil pred nekaj dnevi iz Združenih ameriških držav, kjer je bival 46 let. Nikoli ni imel zaupanja v denarne zavode in banke. Vsak prihranjen funt si je takoj ušil med obleko, katere ni več menjal, odkar se je preselil iz Evrope v Ameriko. Starega moža so izpustili, ker še nimajo zakona, ki bi prepovedoval, da bi ne smel biti človek svoja lastna hranilnica.

Rusko propagandno letalo.

Ruska tvornica za letala izdeluje ogromen aeroplan, ki bo dobil ime po znanem in še živečem ruskem pisatelju »Maksim Gorki«. Letalo bo opremljeno z 8 motorji. Širina razprostrti peruti znaša 60 m. Aeroplan bo lahko sprejel 70 potnikov brez posadke. Imel bo radijo oddajno postajo, brzostroj za tikkanje letalskega časa, pisa, kino, aparat za reklamo, restavracijo in salon za pušenje. Prič se bo dvignil orjak v zrak dne 1. maja 1934.

V gospodinjiski šoli.

»Kakšna mora biti črna kava in kakšna lastnosti mora imeti, da je dobra?« vpraša učiteljica v gospodinjiski šoli že precej veliko deklico.

»O, to pa že vemo,« odgovori učenka. »Saj moj oče doma večkrat rečejo: Dekle, če hočeš, kedaj svojemu ljubčku vstreči s črno kavo, tedaj mora biti ta: črna kot hudič, vroča kot pekel in sladka kakor ljubezen!«

Sprejem majerja s 6 delovnimi močmi. Osebo oglasiti ob nedeljah v Mariboru, Koroška cesta 106. 955

Prodajni šivalni stroj za 600 Din. Šmirmaul, Razvanje 136, p. Hoče. 954

Hrastove doge, suhe, za polovnjake, kupi Jos. Ramšak, Maribor, Meljska cesta 10. 957

Sadno drevje za jesensko saditev dobite pri Alojziju Knuplež, Sv. Peter pri Mariboru. Cena visokodebelnemu drevju 10 Din. 922

Naše cene vam priporočajo obisk naših trgovin. Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Nakup jajc, zabele, suhih gob in vseh poljskih pridelkov. 924

Izjava. Podpisana preklicujeva in obžalujeva vse žaljivke in obdolžitve, ki sva jih izrekla o g. I. B. iz Trnovelj ter izjavljava, da je vse neresnično in se zahvaljuje g. I. B., da je odstopil od kazenskega pregona. Celje, dne 7. 9. 1933. — Planinšek Josip in Marija. 948

Sadne mline različne velikosti z granitnimi in navadnimi valjčki izdelava poceni Ivan Čretnik, specialist za izdelovanje mlinskih in poljedelskih strojev, Sv. Jurij ob južni žel., poleg farne cerkve. 941

Krizi primerne nizke cene

je nastavila vsemu blagu

manufakturna veletrgovina

Franc Dobovičnik, Celje,
Gosposka ulica 15. 715

Dokazi:

Molino od 4.80 Din naprej.
Belo platno od 6.— Din naprej.
Tiskovina od 7.50 Din naprej.
Tiskovina dvojna od 12.— Din naprej.
Poldeleni od 9.— Din naprej.
Svila za obleke, vzorčasta od 14.— Din naprej.
Creppe de Chine v vseh barvah po 39.— Din.
Svileni robci od 25.— Din naprej.
Žen. nogavice modn. barve od 6.— Din naprej.
Hlačevina široka od 24.— Din naprej.
Moško sukno za obleke od 26.— Din naprej.
Platno za rjuhe, madracengradi, žima za madrace. Perje, puh, posteljna pregrinjala, odeje, koutre in sploh vse potrebščine za posteljnino po najnižjih cenah.

Zakaj je ravno pri tvrdki Dobovičnik, Celje, tako poceni?

Ker se zadovolji z najmanjšim zaslužkom.

Ker nima velikih režijskih stroškov.

Ker se trgovina nahaja v lastni hiši in ne plačuje najemnine.

Ker ima lastno tovarno za odeje »Koutre«.

Ker ima lastno tovarno za izdelovanje perila.

Ker ima velik promet in vsled tega vedno sveže blago.

Vsakomur se vljudno priporoča manufakturna veletrgovina

Franc Dobovičnik, Celje

GRAZER MESSE
16.—24. SEPTEMBRA 1933
pinzgavska in mariahoferska
govejska razstava
od 16.—19. septembra.
Razstava drobnjadi in kožu-
haste živine
od 21.—24. septembra.

Sejmske izkaznice dobite pri glavnem obratnem mestu sejmskih izkaznic: bančna poslovvalnica Bezjak, Maribor, Gosposka ul. 25. 901

Hišo z vrtom kupim na hranilno knjižico. Naslov v upravi lista. 950

Hišo z vrtom za 42.000 Din prodaja tudi za hranilne knjige ali proti mesečnemu odplačilu Jugoslovanska hranilnica in posojilnica v Mariboru, Kralj Petra trg. Sprejema vloge, daje posojila, odvarja trgovske kredite in sprejema v kritje tudi račune v inkaso. Kupi gozdno posestvo. 938

Zahvala.

Dne 3. septembra t. l. je božja Previdnost poklicala v večnost po dolgi in mučni bolezni, potolaženega s sv. zakramenti za umirajoče, v 69. letu njegove starosti prebleglega moža, oziroma očeta itd., gospoda

Antona Petek

posestnika, cerkvenega ključarja in bivšega župana sv. Krištofa.

Zemeljski ostanki nam dragega pokojnika so bili dne 5. septembra položeni k zadnjemu počitku na pokopališče v Laškem.

Podpisani izrekajo tem potom najpristržnejšo zahvalo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam blagovolili izraziti povodom bridke izgube svoje srčno sočutje in ki so na dan pogreba spremili pokojnika na zadnji poti. Posebno pa še izrekamo svojo globoko zahvalo preč. g. dekanu dr. Kruljcu, ki je vodil pogreb, za njegove tolažilne besede, nadalje vsem preč. g. duhovnikom ter onim, ki so prihiteli od blizu in daleč k sprevedu. Iskrena zahvala tudi Laški mestni godbi in vsem darovalcem vencev in cvetja. Vsem Bog plačaj!

Prosimo vse, da ohranijo pokojnika v blagem spominu! 958

Laško, Sv. Krištof, dne 6. septembra 1933.

Zalujoče rodbine: **Petek, Ropret, Teršek.**

Inserirajte!

Ali se želite

525

gihta in protina
temeljito rešiti?

Trganje in bodenje v udih in sklepkih, otekli udi, skrivljene roke in noge, trganje in bodenje v raznih delih telesa, celo slabost oči so večkrat posledice revmatizma in kostobolja, ki se mora odstraniti, ker drugače bolezen vedno bolj napreduje.

Nudim Vam

zdravilno, sečno kislino razkrajajočo, izmenjavno snovi in izločevanje pospešujočo

domačo zdravilno pijačo

ki je na umeten način točno po naravi pripravljena po blagoslova polnem zdravilnem vrelec, ki ga je dobra mati narava podarila bolanemu človeštvu.

Pišite mi takoj in Vi dobite popolnoma brezplačno eno **podučljivo razpravo.**

Poštno-nabiralno mesto:

AUGUST MÄRKZE, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalterstrasse Nr. 5, Abt. 288.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštarska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog
nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih
kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premo-
ženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Dobro blago

po 5, 6, 7 Din se dobi le v Trpinovem bazarju,
Maribor, Vetrinjska ulica 15. 861

Modne liste,

liste za ročna dela vseh vrst, kupujte
in naročajte v knjigarnah Tiskarne sv.
Cirila v Mariboru: Koroška cesta 5 —
Aleksandrova cesta 6 — Kralja Petra
trg 4.

Mi Vam nudimo za jesen in zimo
NOVOMODNE damske plašče in
obleke. NOVI PROIZVOD
dunajske modne 929
konfekcije.

Trgovski dom I. Pregrad
Maribor, Aleksandrova cesta 25.

Kdor se hoče prav dobro in
ugodno preskrbeti za zimo,
obišče kakor vsako leto

Trgovsko hišo

Franc Kolerič

Apače

Predtiskarija vzorcev za
ročna dela

z najlepšimi vzorci se nahaja v trgo-
vini Kralja Petra trg 4, Maribor.

Ustanovljena leta 1904.

Točna in solidna
postrežba.

Kilne pase

trebušne obveze proti
visečim trebuhom, po-
tujočim ledvicam in znižanju želodca. Gum-
jeve nogavice in obveze za krčne žile. Umet-
ne noge in roke, korzete, bergle, podloge za
ploske noge, suspensorije in vse aparate proti
telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka
po zelo nizkih cenah.

Fr. Podgoršek-a nasl.

Fran Bela, bandažist, Maribor, Slovenska ul. 7
Pismena naročila se izvršujejo točno ter po-
šiljajo po povzetju. 479

Sveže apno iz Zagorja

vedno na razpolago pri tvrdki C. F. Pickel, d.
z o. z., tovarna cementnih izdelkov. Maribor,
Koroševa cesta 39. 952

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranilne vloge in jih
.. .. obrestnje najboljše.
Denar je pri njej naložen po-
.. .. polnoma varno.

Za hranilne vloge jamči poleg re-
zerv in hiš nad 5000 članov-po-
sesnikov z vsem svojim pre-
.. .. moženjem!